

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET
(2. samling)
Alm. del - bilag 65 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

6. december 2001

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 14. december –
dagsordenspunkt rådsmøde (landbrugsministre) den 19.-20. december 2001 –
vedlægges Fødevareministeriets notat om de punkter, der forventes optaget
på dagsordenen for rådsmødet.

Anders Fogh Rasmussen

AKTUELT NOTAT

Rådsmøde (landbrug) den 19. - 20. december 2001

1. BSE
  - Status.KOM dok. foreligger ikke.
Drøftelse.

Side 3

2. EU's hygiejneregler
  - Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fødevarerhygiejne.
  - Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer.
  - Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om nærmere bestemmelser for tilrettelæggelsen af den officielle kontrol af animalske produkter til konsum.
  - Forslag til Rådets forordning om dyresundhedsbestemmelser for produktion, afsætning og import af animalske produkter til konsum.
  - Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophævelse af visse direktiver om levnedsmiddelhygiejne og sundhedsbetingelser for produktion og afsætning af visse animalske produkter til konsum og om ændring af direktiv 89/662/EØF og 91/67/EØF.KOM (2000) 438 endelig
Drøftelse.

Side 5

3. Zoonoser

Beretning til Europa-Parlamentet og til Rådet om foranstaltninger, der skal iværksættes til bekæmpelse og forebyggelse af zoonoser ledsaget af:

  - forslag til Europa-Parlamentet og Rådets direktiv om overvågning af zoonoser og zoonotiske agenser, om ændring af Rådets beslutning 90/424/EØF og om ophævelse af Rådets direktiv 92/117/EØF samt
  - forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om bekæmpelse af salmonella og andre fødevarerbårne zoonotiske agenser, og om ændring af Rådets direktiver 64/432/EØF, 72/462/EØF og 90/539/EØF.KOM (2001) 452 endelig.
Drøftelse.

Side 17

4. Konference om mund- og klovesyge
KOM dok. foreligger ikke.
Orientering. Side 27
5. Forslag til Rådets forordning om den fælles markedsordning for fåre- og
gedekød.
KOM (2001) 247 endelig.
Vedtagelse. Side 28
6. Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EØF) nr. 404/93 om
den fælles markedsordning for bananer.
KOM(2001) 477 endelig.
Vedtagelse. Side 32
7. Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 2358/71 om
den fælles markedsordning for frø og om fastsættelse for produktionsårene
2002/03 og 2003/04 af støttebeløbene for frø.
KOM(2001) 244 endelig.
Vedtagelse. Side 34
8. Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om mulighe-
der for at fremme dyrkningen af vegetabiliske proteiner i EU.
KOM (2001) 148 endelig/2.
Drøftelse. Side 37
9. Oksekød
Markedssituationen.
KOM dok. foreligger ikke.
Drøftelse. Side 41

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG) DEN 19.- 20. DECEMBER 2001

1. BSE

Status.

KOM dok. foreligger ikke.

Revideret genoptryk af aktuelt notat af 9. november 2001. Ændringerne er markeret i marginen.

Baggrund

På mødet den 19.-20. december 2001 i Rådet (landbrug) forventes på ny en drøftelse af status for BSE som opfølgning på drøftelserne på rådsmødet i november 2001.

Efter Rådsmødet (landbrug) i juni 2001 har Kommissionen vedtaget to ændringsforordninger, som tilpasser og ajourfører TSE-forordningens bilag. TSE-forordningen og de 2 ændringer trådte i kraft den 1. juli 2001.

Ændringerne indebærer bl.a. følgende:

- En midlertidig forlængelse af foderforbuddet for animalsk protein (bl.a. kød- og benmel).
- Siden 1. oktober 2001 krav over for tredjelande om særlige forholdsregler overfor BSE indtil landene har haft mulighed for at blive klassificeret vedr. BSE-risiko i henhold til TSE-forordningen. 13 tredjelande, herunder Australien, New Zealand og Argentina har hele tiden været betragtet som BSE fri og er ikke pålagt restriktioner. Øvrige tredjelande, såvel som EU-lande, skal klassificeres i henhold til TSE-forordningen efter ansøgning til Kommissionen. Tredjelandene skal indtil klassificeringen fjerne særligt risikomateriale for at kunne eksportere til EU.
- Nedsættelse af aldersgrænsen for testning af risikodyr fra 30 måneder til 24 måneder. Denne ændring har ikke indflydelse på det danske program, da aldersgrænsen i forvejen var fastsat til 24 måneder.
- Testning af samtlige selvdøde dyr for en periode af foreløbig ét år.
- Fastsættelse af EU-regler for nedslagning af dyr i forbindelse med BSE-fund. Reglerne indebærer obligatorisk nedslagning af fødselskohorte og afkom to år tilbage i tiden fra det smittede dyr. Afhængig af epidemiologi og sporbarhed af dyr kan nedslagning af hele besætningen fraviges. Endvidere indebærer reglerne, at slagtedy, som ved hurtigtest på slagteriet findes BSE-positiv, straks skal destrueres som specificeret risikomate-

riale. Slagtedyret i den samme slagtelinie før og de to slagtedyret efter det positive slagtedyret skal ligeledes destrueres.

- Reduktion i antallet af slagtedyrsundersøgelser i Østrig, Finland og Sverige, som følge af at der ikke er konstateret BSE i disse lande ved de hidtil gennemførte undersøgelser.
- Krav om testning af mindst 50.000 kreaturer i UK for at opnå et bedre epidemiologisk overblik. Alle kreaturer over 30 måneder i UK skal fortsat destrueres.
- Mulighed for at de enkelte medlemslande på frivillig basis kan teste normale slagtedyret under 30 måneder. Testningen må ikke medføre handelshindringer.

TSE-forordningen opstiller endvidere krav til overvågning af scrapie hos får og geder. Denne overvågning skal iværksættes senest 1. januar 2002.

Der betales max. 15 EURO i EU-tilskud til dækning af udgifter til testkit og laboratoriereagenser for test af risikodyr og normale slagtedyret.

Af EU-landene er det kun Østrig, Finland og Sverige, som ikke har konstateret tilfælde af BSE.

På rådsmøde (landbrug) den 23. oktober 2001 drøftedes muligheden for, at får kan have BSE. Det blev konkluderet, at der er en teoretisk mulighed, men at det ikke er videnskabeligt bevist.

I den Stående Veterinærkomite drøftes for tiden forslag fra Kommissionen, som har til formål at tilpasse og ajourføre beskyttelsesforanstaltningerne overfor forbrugerne. Forslagene vedrører blandt andet fjernelse af rygsøjlen fra dyr på over 30 måneder i stedet for som nu 12 måneder og fastsættelse af regler for kollagen, der er en slags gelatine.

Konsekvenser

Statusdrøftelsen om BSE har ingen umiddelbare lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Status for BSE har været forelagt Folketingets Europaudvalg (forhandlingsoplæg) den 1. december 2000, (orientering) den 26. januar 2001 samt (forhandlingsoplæg) den 23. februar 2001, jf. aktuelt notat af 30. november 2000, 18. januar 2001, 1. februar 2001 samt supplerende aktuelt notat af 19. februar 2001 (oksekødspakken). Orienterende notat om udfaldet af mødet i Forvaltningskomitéen for Oksekød den 12. december 2000 er fremsendt den 15. december 2000. Orienterende notat om udfaldet af mødet i Den Stående Veterinærkomite

den 7. februar 2001 er fremsendt til Folketingets Europaudvalg den 14. februar 2001. Sagen har desuden været forelagt Folketingets Europaudvalg (orientering) den 20. marts, den 20. april, den 18. maj, den 15. juni 2001, den 20. juli 2001, 19. oktober 2001 og 16. november 2001, jf. aktuelt notat af henholdsvis 8. marts, 17. april, 10. maj, supplerende aktuelt notat af 17. maj (oksekødspakken), aktuelt notat af 8. juni 2001, 12. juli 2001, 12. oktober 2001 og 9. november 2001.

2. EU's hygiejneregler

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fødevarehygiejne
Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer.

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om nærmere bestemmelser for tilrettelæggelsen af den officielle kontrol af animalske produkter til konsum.

Forslag til Rådets forordning om dyresundhedsbestemmelser for produktion, afsætning og import af animalske produkter til konsum.

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophævelse af visse direktiver om levnedsmiddelhygiejne og sundhedsbetingelser for produktion og afsætning af visse animalske produkter til konsum og om ændring af direktiv 89/662/EØF og 91/67/EØF.

KOM (2000) 438 endelig

Revideret genoptryk af aktuelt notat af 8. marts 2001. Ændringerne er markeret i marginen.

Baggrund

Kommissionen fremsendte ved KOM (2000) 438 endelig af 14. juli 2000

- forslag om Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fødevarehygiejne,
- forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer,
- forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om nærmere bestemmelser for tilrettelæggelsen af den officielle kontrol af animalske produkter til konsum,
- forslag til Rådets forordning om dyresundhedsbestemmelser for produktion, afsætning og import af animalske produkter til konsum og
- forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ophævelse af visse direktiver om levnedsmiddelhygiejne og sundhedsbetingelser for produktion og afsætning af visse animalske produkter til konsum og om ændring af direktiv 89/662/EØF og 91/67/EØF.

Forslagene blev oversendt til Rådet den 14. juli 2000.

Forslaget om fødevarerhygiejne er fremsat med hjemmel i TEF artikel 95 og artikel 152, stk. 4, litra b, og skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagen i TEF artikel 251. Forslaget om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer er fremsat med hjemmel i TEF artikel 152, stk. 4, litra b, og skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

Forslaget om nærmere bestemmelser for tilrettelæggelsen af den officielle kontrol af animalske produkter til konsum er fremsat med hjemmel i TEF artikel 152, stk. 4, litra b, og skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

Forslaget om dyresundhedsbestemmelser for produktion, afsætning og import af animalske produkter til konsum er fremsat med hjemmel i TEF artikel 37 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Forslaget om ophævelse af visse direktiver om levnedsmiddelhygiejne og sundhedsbetingelser for produktion og afsætning af visse animalske produkter til konsum og om ændring af direktiv 89/662/EØF og 91/67/EØF er fremsat med hjemmel i TEF artikel 37, 95 og 152 stk. 4, litra b, og skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Forslagene er udarbejdet som led i den handlingsplan, der fremgår af bilaget til Kommissionens Hvidbog om Fødevarerikkerhed (handling 8 og 28).

Forslagene skal erstatte den eksisterende EU-lovgivning og er resultatet af en omarbejdning og sammenskrivning af EF-retsforskrifter for fødevarerhygiejne, dyresundhed og kontrol. Omarbejdningen begrundes primært med behovet for at sikre et højt beskyttelsesniveau. Nærheds- og proportionalitetsprincippet anses for overholdt.

Formål og indhold

Forslagene, der gennemgås nærmere nedenfor, har til formål at opfylde 3 målsætninger:

- Fødevarerisici skal håndteres fra "jord til bord".
- Virksomhedslederne bærer det fulde ansvar for, at de fødevarer, de producerer, er sikre. Gennemførelse af risikoanalyser og kontrolprincipper samt overholdelsen af hygiejnebestemmelser skal give den sikkerhed.
- Der skal sikres sporbarhed af alle fødevarer og fødevarer ingredienser.

Forslagene er et resultat af en omarbejdning og sammenskrivning af EF-retsforskrifter for:

- fødevarerhygiejne som omhandlet i Rådets direktiv 93/43/EØF om levnedsmiddelhygiejne og i en række rådsdirektiver om folkesundhed og om produktion og afsætning af animalske produkter,
- dyresundhedsaspekter ved afsætning af animalske produkter som omhandlet i en række rådsdirektiver, der delvis overlapper direktiverne om fødevarerhygiejne, og
- officiel kontrol af animalske produkter i ovennævnte produktspecifikke direktiver.

Disse direktiver (17 i alt) er blevet udarbejdet hen ad vejen siden 1964 i takt med det indre markeds behov under hensyntagen til et højt beskyttelsesniveau. Det store antal direktiver, sammenblandingen af forskellige discipliner (hygiejne, dyresundhed og officiel kontrol) og det forhold, at der i dag findes forskellige hygiejneordninger for animalske produkter og for andre fødevarer, har ført til en kompleks situation.

Kommissionen anfører, at situationen vil kunne forbedres, hvis retsfor skrifterne blev omarbejdet, og hvis fødevarerhygiejneaspekter blev adskilt fra spørgsmål vedrørende dyresundhed og officiel kontrol.

Forslaget om fødevarerhygiejne (generelle hygiejneforordning)

Det gældende direktiv 93/43/EØF om levnedsmiddelhygiejne er baseret på en række principper:

- ønsket om at beskytte menneskers sundhed,
- anvendelse af risikoanalyse, risikovurdering og egenkontrol efter HACCP-principperne til identificering, kontrol og overvågning af de kritiske kontrolpunkter i fødevareraktiviteter,
- vedtagelse af mikrobiologiske kriterier og temperaturkontrolforanstaltninger i overensstemmelse med videnskabeligt anerkendte principper,
- udvikling af kodekser for god hygiejnepraksis,
- de nationale myndigheders overvågning af fødevarerhygiejnen og
- virksomheders pligt til at sørge for, at der kun afsættes fødevarer, som ikke er sundhedsskadelige for mennesker.

Det kan til orientering oplyses, at HACCP (Hazard Analysis Critical Control Points) er et internationalt anerkendt system til at håndtere risici i fødevareraktiviteter. Systemet foreskriver en række logiske stadier, som fødevarerproducenterne skal følge igennem hele produktionsforløbet for ved hjælp af risikoanalyse at finde frem til de kritiske punkter, hvor styring er nødvendig af hensyn til fødevarer sikkerheden.

Principperne i direktiv 93/43/EØF er stadig aktuelle og gældende for fødevarerproduktion. Principperne er derfor inddraget i forslaget til generelle hygiejnebestemmelser. Samtidig udvides bestemmelsernes rækkevidde til også at gælde for animalske fødevarer.

Forslaget om fødevarerhygiejne indeholder desuden en række centrale punkter, som skal føre til opfyldelse af forordningens overordnede målsætninger:

- Hygiejnebestemmelserne skal anvendes i alle led i fødevarerækeden, lige fra primærproduktionen til leveringen til den endelige forbruger. Dette indebærer, at også primærproducenterne pålægges krav om egenkontrol.
- HACCP-principperne skal anvendes i alle led i distributionskæden efter primærproduktionen og sikre identifikation og styring af risici i fødevarerproduktionen.
- Forslaget introducerer muligheden for at opstille fødevarerikkerhedsmål, som fødevarerindustrien skal forpligtes til at opfylde. Det giver virksomheden en vis fleksibilitet til at fastlægge egne procedurer for at opnå dette mål.
- Der fastsættes bestemmelser, som skal føre til bedre sporbarhed af fødevarer og fødevarer ingredienser. Der introduceres krav om, at alle fødevarer virksomheder skal registreres hos myndigheden. Alle fødevarer virksomheder tildeles et registreringsnummer, som skal følge varen til bestemmelsesstedet. Endvidere forpligtes virksomhedslederne til at have procedurer for tilbagetrækning af fødevarer fra markedet, hvis de udgør en fare for forbrugernes sundhed.
- Systemet med, at fødevarerbrancher kan udvikle retningslinier for god hygiejnepraksis (branchekoder), som det kendes fra det generelle hygiejnedirektiv, udvides til at gælde for alle sektorer og til også at omfatte retningslinier for anvendelsen af HACCP.
- Medlemsstaterne får mulighed for at anvende de generelle hygiejnebestemmelser fleksibelt for mindre virksomheder, der ligger i områder med særlige geografiske vanskeligheder og leverer til det lokale marked, og for virksomheder, som fremstiller traditionelle produkter. Medlemsstaterne skal som led i nærhedsprincippet sørge for en tilfredsstillende hygiejnestandard i disse virksomheder, således at fødevarerikkerheden ikke bringes i fare.
- Importvarer skal opfylde EU's hygiejnenormer eller tilsvarende normer.
- Eksportvarer skal mindst opfylde de samme normer, som dem der gælder efter EU's lovgivning, medmindre importlandet selv har fastsat andet.
- Forslaget indeholder en række hjemler til, at Kommissionen kan fastsætte nærmere bestemmelser efter forskriftskomiteéprocedure, jævnfør artikel 5 i Rådets afgørelse 1999/468/EF om komitéprocedurer. Kommissionen kan:
  - give dispensation fra bilag I (vedrørende primærproduktionen) og II (vedrørende almindelige hygiejnebestemmelser for alle fødevarer virksomheder), hvis dispensationerne ikke er til hinder for at nå forordningens mål,
  - vedtage foranstaltninger for at lette gennemførelsen af kravet om anvendelse af HACCP-systemet, især på små virksomheder,
  - vedtage mikrobiologiske kriterier og temperaturkriterier for fødevarer og foretage ændringer heraf,
  - fastsætte mål og præstationsstandarder for at lette gennemførelsen af forordningen,

- fastsætte gennemførelsesbestemmelser for sporing af fødevarer eller fødevarer ingredienser,
- ophæve, tilpasse, supplere og ændre bilagene til forordningen, samt
- vedtage ændringer af henvisninger til internationale standarder, der findes i forordningen, fx Codex Alimentarius.

Opmærksomheden henledes på, at de generelle hygiejnebestemmelser giver mulighed for at fastsætte mikrobiologiske kriterier for fødevarer. Kriterierne vil ifølge forslaget blive fastsat i forskriftkomitéprocedure. Når bestemmelserne om fremstilling og salg i EU af fødevarer med patogener (fx Salmonella, Listeria, Campylobacter) er fastlagt, vil området være fuldt harmoniseret, hvilket ikke er tilfældet i dag.

Forslaget om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer

Siden 1964 er der vedtaget 14 direktiver om hygiejne inden for det animalske område. Disse særlige bestemmelser har medvirket til at opretholde et højt sundhedsbeskyttelsesniveau, sikre fri omsætning inden for EU og gennemføre ensartede procedurer for import af animalske produkter fra tredjelande. Imidlertid er det erkendt, at direktiverne er unødigt komplicerede og indeholder gentagelser af tilsvarende eller identiske krav og dermed overlapper hinanden, og i enkelte tilfælde endog er modstridende. Alle disse mangler har givet fortolknings- og gennemførelsesvanskeligheder.

I forslaget om særlige hygiejnebestemmelser for animalsk produktion er der sket en omarbejdning af de forskellige direktiver, og det er forsøgt at undgå gentagelser og overlappninger. Reglerne skal gælde ved siden af bestemmelserne i den generelle forordning om fødevarerhygiejne.

Detailsalg

I detailledet skal hygiejnen sikres ved hjælp af de generelle hygiejnebestemmelser, der er indeholdt i forslaget om fødevarerhygiejne. Fastlæggelse af definitionen på detailhandel har afgørende betydning for, om en virksomhed, der fremstiller animalske produkter, alene skal opfylde reglerne i det generelle hygiejneforslag, eller om den også skal opfylde kravene i forslaget om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer. Virksomheder, der kategoriseres som detailvirksomheder, skal alene opfylde kravene i det generelle hygiejneforslag. De særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer har også tidligere været anset for at være for detaljerede til at kunne blive gennemført i detailledet.

Definitioner

Med forslaget udformes definitionerne på animalske produkter på en ensartet måde. Animalske produkter inddeles i uforarbejdede (rå) produkter, fx kød, rå mælk, æg fisk og bløddyr, og forarbejdede produkter, fx kødprodukter, ægprodukter og forarbejdet fisk.

For sammensatte produkter, dvs. produkter, der udover animalske produkter også indeholder vegetabiliske produkter, betyder forslaget, at hygiejnen skal sikres ved, at produkterne alene skal fremstilles i overensstemmelse med de generelle bestemmelser i det generelle forslag om fødevarerhygiejne.

Autorisation af virksomheder

Systemet med, at virksomheder, der producerer og forarbejder animalske fødevarer, skal autoriseres af myndighederne, forinden de må afsætte deres produkter, videreføres. Dog er der undtagelse for mindre virksomheder, der kun distribuerer deres produkter på det lokale marked, idet der her kun er registreringskrav, svarende til det der gælder efter det generelle hygiejneforslag.

Sundhedsmærkning

Det foreslås indtil videre at opretholde kravet om, at animalske produkter forsynes med et sundhedsmærke. Sundhedsmærket er en officiel anerkendelse af, at produkterne er fremstillet og kontrolleret i overensstemmelse med de foreskrevne sundhedsbestemmelser.

Mikrobiologiske kriterier og oplagrings- og transporttemperaturer

Med forslaget videreføres de eksisterende mikrobiologiske kriterier og oplagrings- og transporttemperaturer. Det er dog samtidig blevet besluttet at forelægge kriterierne og temperaturerne for de relevante videnskabelige komitéer til vurdering. Kriterierne og temperaturerne vil efter høring af den relevante videnskabelige komité kunne ændres efter forskriftskomitéprocedure.

Mindre virksomheder

Forslaget giver mulighed for, at medlemsstaterne kan tilpasse visse bestemmelser for at tilgodese virksomheder, der ligger i områder med særligt vanskelige geografiske forhold, eller som har forsyningsvanskeligheder eller leverer til det lokale marked, under forudsætning af, at det er hygiejnisk forsvarligt.

Import

Forslaget indeholder en ensartet procedure for import af animalske produkter til konsum fra tredjelande.

Kvalitet og mærkning

Forslaget viderefører visse bestemmelser vedrørende kvalitet og mærkning, der egentlig ikke anses for at have direkte hygiejnemæssig betydning. Kommissionen anfører, at det skal undersøges, hvordan bestemmelserne kan indarbejdes i andre EU-bestemmelser.

Komitéprocedurer

Forslaget indeholder en række hjemler til, at Kommissionen kan fastsætte nærmere be-

stemmelser efter forskriftskomiteprocedure i henhold til artikel 5 i Rådets afgørelse 1999/468/EF om komitéprocedurer. Kommissionen kan i forskriftskomiteprocedure:

- ophæve, ændre, tilpasse eller supplere bestemmelserne i bilagene for at tage hensyn til udarbejdelsen af kodekser for god praksis, virksomhedsledernes gennemførelse af fødevarerikkerhedsprogrammer, nye risikovurderinger og eventuel fastsættelse af fødevarerikkerhedsmål og præstationsstandarder,
- vedtage gennemførelsesforanstaltninger med henblik på en ensartet gennemførelse af bilagene,
- godkende stoffer, undtagen drikkevand, der bruges på produkter for at mindske sundhedsfaren,
- fastsætte betingelser for transport af hele kroppe, halve kroppe og visse andre engrosudskæringer af kød, når disse transporteres ved højere temperaturer end dem, der er anført i forordningen,
- ændre og ajourføre medlemsstaternes operationelle programmer med hensyn til Salmonella, som svarer til de tiltag, der er godkendt for Sverige og Finland,
- fastsætte betingelser for anvendelsen af mobile slagteenheder til andre arter af opdrættet vildt end rensdyr,
- fastsætte kriterier for klassificering af visse områder for høstning af levende toskallede bløddyr,
- godkende behandling af levende toskallede bløddyr, der stammer fra visse områder, og som ikke er blevet rensset eller genudlagt,
- fastlægge registreringsdokument til identifikation af partier af levende toskallede bløddyr under transport fra produktionsområdet eller genudlægningsområdet,
- fastlægge mikrobiologiske kriterier eller retningslinier for levende toskallede bløddyr,
- fastsætte grænseværdier og analysemetoder for marine biotoksiner, hvis der er behov for det, samt metoder til undersøgelse for virus og virologiske normer,
- fastlægge kriterier for friskhed af fiskerivarer,
- give en medlemsstat tilladelse til at anvende anden metode end den i forordningen foreskrevne til at beregne, om kimtalsnormerne er overholdt, hvis produktionsniveauet varierer meget efter årstiden,
- fastlægge certifikat for import til EF af råvarer til fremstilling af gelatine til konsum,
- opstille og ajourføre lister over tredjelande, hvorfra import af animalske produkter er tilladt,
- vedtage særlige betingelser for import af produkter til specifikke formål.

Forslaget vedrørende bestemmelser for tilrettelæggelsen af den officielle kontrol af animalske produkter til konsum

Forslaget indeholder bestemmelser om kontrol af animalske produkter, der skal supplere de almindelige kontrolbestemmelser for alle fødevarer. De gældende detaljerede procedurer for kontrol før og efter slagting er meget tekniske. Nogle af dem har fungeret i over 30

år uden større ændringer. Selv om de har vist sig effektive til bekæmpelse af visse sygdomme, finder der nu drøftelser sted for at revidere disse traditionelle kontrolprocedurer, så de bliver orienteret mod de risici, som er knyttet til moderne fødevarerproduktionsmetoder. Drøftelserne drejer sig især om ved hjælp af moderne kontrolmetoder at forebygge fødevarerbårne infektioner som dem, der forårsages af Salmonella sp., E. coli, Listeria, Campylobacter mv. og om at udvikle et risikobaseret system til at kontrollere andre risici.

Indtil resultatet af den videnskabelige vurdering foreligger, foreslår Kommissionen, at de gældende bestemmelser fortsat opretholdes i en særskilt forordning.

I henhold til forslaget artikel 4 skal Kommissionen efter forskriftskomiteproceduren i artikel 5 i afgørelse nr. 1999/468/EF om komitéprocedurer ændre eller supplere bilagene til forordningen for at tage hensyn til den videnskabelige og tekniske udvikling, navnlig hvad angår de for kød gældende procedurer for undersøgelse før og efter slagting. Kommissionen kan desuden vedtage gennemførelsesbestemmelser, der er nødvendige for at sikre en ensartet anvendelse af reglerne.

Forslaget vedr. dyresundhedsbestemmelser for produktion, afsætning og import af animalske produkter til konsum

Dyresundhedsbestemmelserne skal forebygge spredning af dyresygdomme som fx svinepest og mund- og klovsyge via animalske produkter. Bestemmelserne er p.t. indeholdt i 7 af hygiejnedirektiverne inden for det animalske område. Dyresundhedsbestemmelserne er ligesom hygiejnebestemmelserne omarbejdet, og samtidig er de adskilt fra hygiejnebestemmelserne i dette særskilte forslag.

Forslaget belyser de risici, som animalske produkter kan frembyde for dyr, og beskriver, hvordan disse risici kan elimineres. Der foreslås samme principper for offentlig kontrol, EU-kontrol og import fra tredjelande, som er foreslået på hygiejneområdet.

Forslaget om ophævelse af visse direktiver om levedsmiddelhygiejne og sundhedsbetingelser for produktion og afsætning af visse animalske produkter til konsum og om ændring af direktiv 89/662/EØF og 91/67/EØF

Med forslaget ophæves de gældende 17 hygiejnedirektiver. Endvidere foretages der konsekvensrettelser i direktiv 89/662/EØF om veterinærkontrol i samhandelen i Fællesskabet og direktiv 91/67/EØF om dyresundhedsmæssige betingelser for afsætning af akvakulturdyr og -produkter.

Indtil der er fastsat temperaturkrav for oplagring og transport af animalske produkter og mikrobiologiske kriterier for sådanne produkter efter forskriftskomiteprocedure i henhold til det generelle hygiejneforordning, finder de eksisterende krav fortsat anvendelse. Lige-

ledes vil de gennemførelsesbestemmelser, der er vedtaget på grundlag af de eksisterende hygiejnedirektiver fortsat finde anvendelse, indtil der er vedtaget bestemmelser med samme virkning på grundlag af de nye forslag.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Gældende dansk ret

1 lov og 24 bekendtgørelser:

Lov nr. 471 af 1. juli 1998 om fødevarer m.m. (fødevareloven)

Bek. nr. 626 af juli 1992 om ægprodukter

Bek. nr. 202 af 15. april 1993 om sundhedsmæssige betingelser for fiskeri, behandling, tilvirkning og omsætning af levende, toskallede bløddyr

Bek. nr. 418 af 23 juni 1993 om produktion og transport af mælk

Bek. nr. 902 af 29. november 1993 om mælkeprodukter

Bek. nr. 1001 af 14. december 1993 om kød af vildt, opdrættet vildt og kaniner

Bek. nr. 464 af 27. maj 1994 om kontrol med levnedsmidler m.m. bestemt til transport

Bek. nr. 878 af 20 oktober 1994 om fersk fjerkrækød

Bek. nr. 1000 af 17 november 1996 om levnedsmiddehygiejne og egenkontrol m. v.

Bek. nr. 1022 af 3. december 1996 om virksomheder, der indvejer, tilvirker eller engrosopbevarer mælk, mælkeprodukter m.v. eller som tilvirker eller engrosopbevarer margarine m.v.

Bek. nr. 1072 af 10. december 1996 om oplagring m.v. i forbindelse med visse godkendelser meddelt under henvisning til levnedsmiddelovens § 34

Bek. nr. 155 af 19. februar 1997 om helbreds kontrol m.v. på visse levnedsmiddelvirksomheder

Bek. nr. 806 af 22. oktober 1997 om omsætning, tilvirkning m. v. af fisk og fiskevarer i land

Bek. nr. 155 af 27 februar 1998 om behandling og opbevaring m. v. af fisk og fiskevarer om bord i fartøjer

Bek. nr. 147 af 2. marts 1998 om indretning og drift af virksomheder med opdræt af høniker til konsumægproduktion

Bek. nr. 595 af 16. juli 2000 om hønseæg til konsum

Bek. nr. 881 af 6. december 1999 om hakket kød og tilberedt kød

Bek. nr. 980 af 13. december 1999 om veterinærkontrol ved indførsel af animalske fødevarer

Bek. nr. 991 af 14. december 1999 om autorisation m.v. ved behandling og salg af fødevarer m.v. samt kontrolmærkning af animalske fødevarer

Bek. nr. 1006 af 15. december 1999 om uddannelse i fødevarehygiejne

Bek. nr. 1033 af 16. december 1999 om opdræt af fisk og hygiejneforhold ved strygning af rogn til konsum

Bek. nr. 656 af 3. juli 2000 om kødprodukter m.v.

Bek. nr. 883 af 21. september 2000 om fersk kød m.v.

Bek. nr. 74 af 6. februar 2001 om fjerkrækontrol

Bek. nr. 30 af 19. januar 2001 om egenkontrol i fødevarer virksomheder m.v.

Konsekvenser

Vedtages forslagene som forordninger, vil det medføre, at en række danske bekendtgørelser skal ophæves eller ændres. En vedtagelse af forslagene vil ikke kræve lovændring.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at have statsfinansielle konsekvenser, da der i langt overvejende grad er tale om en sammenskrivning og forenkling af eksisterende forskrifter. Indførelse af egenkontrollsystemer i primærproduktionen kan medføre mindre erhvervsøkonomiske konsekvenser, idet landmanden som noget nyt løbende skal kontrollere kritiske punkter i sin egen produktion. Det er endnu uvist om indførelse af egenkontrol i primærproduktionen vil kræve øget offentlig ressourceanvendelse.

Forslaget er i væsentlig grad en sammenskrivning og omarbejdning af eksisterende bestemmelser. Forslaget vil derfor ikke i sig selv ændre beskyttelsesniveauet, medmindre det bliver ændret i forhandlingsforløbet. Det forventes, at Kommissionen i forskriftskomiteprocedure vil fremlægge forslag til ændring af flere detaljerede bestemmelser i forslagens bilag. De enkelte forslag til ændringer vil eventuelt kunne påvirke beskyttelsesniveauet. En vurdering af konsekvenserne af disse ændringer må afvente Kommissionens fremlæggelse af konkrete forslag.

Hvad angår forslaget om, at medlemsstaterne kan anvende de generelle hygiejnebestemmelser fleksibelt for mindre traditionelle virksomheders lokale afsætning i områder med særlige geografiske vanskeligheder må en vurdering konsekvenserne for beskyttelsesniveauet afvente en præcisering af kriterierne for den foreslåede fleksible anvendelse af hygiejnebestemmelserne.

Høring

Forslaget har været sendt i høring i en bred kreds af organisationer og myndigheder. Forslaget har endvidere været sendt i høring i det Rådgivende Fødevarerudvalg og §2-udvalget (landbrug).

Der er fra det Rådgivende Fødevarerudvalg indkommet følgende høringsvar:

Økonomaforeningen kan tilslutte sig en sammenskrivning af reglerne og håber, at de danske regler om autorisation, godkendelse og registrering af fødevarer virksomheder ikke svækkes ved sammenskrivningen. Økonomaforeningen anbefaler, at der i størst muligt omfang anvendes direktiver i modsætning til forordninger og tilslutter sig, at der indføres

samme hygiejnekrav til fødevarer, som fremstilles med henblik på udførsel til tredjelande, som er gældende for fremstilling af fødevarer til EU. Økonomaforeningen støtter, at alle virksomheder tildeles et autorisationsnummer, der gør det muligt at spore fødevareren tilbage til producenten. Endelig finder Økonomaforeningen, at hygiejnebestemmelserne bør gælde for alle virksomheder og gør især opmærksom på, at små offentlige institutioner også bliver omfattet af bestemmelserne.

Specialarbejderforbundet i Danmark, SID og Nærings- og Nydelsesmiddelforbundet, NNF understreger, at fastsættelse af regler for hygiejne i fødevarer virksomheder kan have væsentlig indflydelse på arbejdsmiljøet for fødevarerarbejdere. Arbejdstagere og repræsentanter for arbejdstagere på nationalt som på europæisk niveau bør derfor inddrages i udviklingen af de endelige regler. SID og NNF ser positivt på den større anvendelse af HACCP (hazard analysis of critical control points), som forslaget lægger op til. Det er dog en forudsætning, at der ved anvendelsen lægges vægt på uddannelse af alle i produktionsprocessen. SID og NNF kan støtte, at produktion til udførsel til tredjelande underlægges samme hygiejnekrav som produktion til salg i EU. SID og NNF kan støtte, at alle virksomheder tildeles et autorisationsnummer og finder, at hygiejnebestemmelserne bør gælde for alle virksomheder og anser specielt, at lempeligere krav til virksomheder, der alene afsætter til det lokale marked vil føre til lavere fødevarer sikkerhed og desuden virke konkurrenceforvridende. SID og NNF finder, at der bør foretages en samlet gennemgang af sammenhængen mellem hygiejne og arbejdsmiljø i fødevarer virksomheder, samt finder desuden, at alle forslag på hygiejneområdet bør ledsages af en offentlig tilgængelig vurdering af de arbejdsmiljømæssige konsekvenser.

Mejeriforeningen finder, at direktiver i modsætning til forordninger vil være mere gennemskuelige for virksomhederne. Mejeriforeningen finder principielt ikke, at EU skal stille krav til produkter, der eksporteres til 3. lande. Det bør være importlandets lovgivning, som skal følges. Mejeriforeningen støtter imidlertid, at der for hygiejne og sundhed opstilles grundregler og gør opmærksom på, at indførelse af sundhedsmærke vil indebære en ikke ubetydelig omkostning for erhvervet. Mejeriforeningen finder, at oplægget til fleksibilitet med traditionelle produktionsmetoder er svagt formuleret, og opfordrer til, at begrebet "traditionel" defineres nærmere. Til forslaget om særlige vilkår for små virksomheder finder Mejeriforeningen, at det må være en absolut forudsætning, at der opnås en fødevarer sikkerhed svarende til den, der opnås ved at følge forordningens øvrige bestemmelser. Mejeriforeningen finder, at eventuelle lempelser begrænses til, at så få forbrugere som muligt vil blive berørt, såfremt skaden alligevel skulle ske. Detailsalg bør således alene ske fra egen forretning i direkte tilknytning til virksomheden til et velafgrænset lille geografisk område. Produktionen bør være størrelsesmæssigt begrænset. Hvad angår HACCP, finder Mejeriforeningen, at det er en forudsætning for et effektivt system, at den offentlige kon-

trol er fortrolig med HACCP-grundtanken, og at den offentlige kontrol i højere grad end i dag er en auditering af virksomhedens egenkontrol.

Danske Slagterier ser frem til en mere effektiv og målrettet lovgivning. Danske Slagterier finder, at forslagene kunne være mere ambitiøse og ser et stort behov for en modernisering af regelsættet med inddragelse af HACCP-princippet og internationalt anerkendte risikoanalyser. Danske Slagterier støtter, at mål for fødevarer sikkerhed afløser detaljerede bestemmelser og finder, at forslaget om lempelse i kravene til visse mindre virksomheder kan være konkurrenceforvridende. Danske Slagterier finder det væsentligt, at alle fødevarer inden for samme fødevarergruppe lever op til samme hygiejnestandard uanset typen af virksomhed. Danske Slagterier finder, at bestemmelserne om kvalitet og mærkning bør overføres til andre direktivet og finder, at regelsættet bør vedtages som forordninger.

§2-udvalget (landbrug) er den 5. december 2001 blevet orienteret om status for behandlingen af forslagene. Det blev aftalt, at følge tæt op på eventuelle ændringer i Kommissionens oprindelige forslag, der måtte opstå som følge af kommende forhandlinger.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er fremsendt grundnotat om forslaget den 11. september 2000.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. juli 2000 (orientering) og den 17. november 2000 i forbindelse med forelæggelsen af rådsmøde (landbrug) den 17.-18. juli 2000 og den 20.-21. november 2000, jf. aktuelt notat af 6. juli 2000 samt af den 6. november 2000. Sagen har desuden været forelagt Folketingets Europaudvalg (orientering) den 22. september 2000 i forbindelse med forelæggelsen af rådsmøde (indre marked) den 28. september 2000, jf. aktuelt notat af 11. september 2000. Endvidere har sagen været forelagt Folketingets Europaudvalg (orientering) den 16. marts 2001 i forbindelse med forelæggelse af rådsmøde (landbrug), jf. aktuelt notat af 8. marts 2001.

3. Zoonoser

Beretning til Europa-Parlamentet og til Rådet om foranstaltninger, der skal iværksættes til bekæmpelse og forebyggelse af zoonoser ledsaget af:

- forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om overvågning af zoonoser og zoonotiske agenser, om ændring af Rådets beslutning 90/424/EØF og om ophævelse af Rådets direktiv 92/117/EØF samt
- forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om bekæmpelse af salmonella og andre fødevarerbårne zoonotiske agenser, og om ændring af Rådets direktiver 64/432/EØF, 72/462/EØF og 90/539/EØF.

KOM (2001) 452 endelig.

Uændret genoptryk af aktuelt notat af 12. oktober 2001.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2001) 452 af 1. august 2001 fremsat forslag til:

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om overvågning af zoonoser og zoonotiske agenser, om ændring af Rådets beslutning 90/424/EØF og om ophævelse af Rådets direktiv 92/117/EØF,

og

Europa-Parlamentets og Rådets forordning om bekæmpelse af salmonella og andre fødevarerbårne zoonotiske agenser og om ændring af Rådets direktiv 64/432/EØF, 72/462/EØF og 90/539/EØF.

Forslagene er fremsat med hjemmel i TEF artikel 152 og skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagning i EF-Traktatens artikel 251, da forslagene vedrører veterinærforhold og berører folkesundheden.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Fødevarers frie bevægelighed i det indre marked betyder, at effektiviteten af en medlemsstats programmer til bekæmpelse af zoonoser begrænses, hvis der i andre medlemsstater er højere infektionsniveauer. Medlemsstaternes forskellige prioriteringer af indsatsen mod zoonoser har desuden ført til ulige konkurrence mellem medlemsstaternes virksomheder. Fødevarerministeriet vurderer, at en prioritering på fællesskabsplan og en samordnet indsats er nødvendig for at sikre lige konkurrencevilkår og vil reducere risikoen for fødevarerbårne sygdomme.

Formål og indhold

De aktuelle regler i EU om zoonoser er fastsat i direktiv 92/117/EØF af 17. december 1992 om beskyttelsesforanstaltninger over for specifikke zoonoser og specifikke zoonotiske agenser hos dyr og i animalske produkter for at forhindre levnedsmiddelbårne infektioner og forgiftninger. Direktiv 92/117 er senere ændret flere gange.

Direktivet omhandler overvågning, rapportering og bekæmpelse af zoonoser. I henhold til reglerne om overvågning har Kommissionen siden 1994 årligt udarbejdet en rapport om tendenser i og kilder til zoonoser. De fastsatte mål for indsamling af epidemiologiske data til rapporten er år for år blevet nået i stadig højere grad. Imidlertid er overvågningssystemerne ikke harmoniserede for alle zoonoser, og der er derfor stadig vanskeligt at sammenligne udviklingen mellem de enkelte medlemslande.

Regler om bekæmpelse af zoonoser i direktiv 92/117 omhandler kun bekæmpelse af salmonella i rugeægsproducerende fjerkræflokke og opdræt hertil. Danmark har som et af forholdsvis få EU-lande opfyldt alle tidsfrister og krav i direktivet. En række EU-lande har derimod enten ikke opfyldt direktivets krav vedrørende denne bekæmpelse, eller har væsentligt overskredet de tidsfrister, som er fastsat i direktivet.

Kommissionen anfører, at til trods for, at en række lande ikke har gennemført det gældende zoonosedirektiv, kan der i Fællesskabet iagttages en øget opmærksomhed på forekomsten af zoonotiske agenser. Der er sket en positiv udvikling i samarbejdet mellem de myndigheder i de enkelte medlemsstater, som har ansvaret for bekæmpelse af zoonoser. Den hidtidige overvågning har således vist en stagnation eller endda et fald i visse medlemsstater i forekomsten af salmonella. Antallet af zoonotiske sygdomstilfælde hos mennesker udgør dog stadig et stort samfundsproblem i EU, idet antallet af salmonellainfektioner fortsat er højt, ligesom problemer med en række "nye" zoonoser er stigende.

Det uensartede niveau for salmonellabekæmpelse i de forskellige medlemsstater giver problemer med samhandlen, idet det er vanskeligt for lande med høj status at bevare denne status ved fri samhandel, ligesom det giver konkurrencemæssige uligheder imellem medlemslandene.

Det samlede forslag til foranstaltninger mod zoonoser

Kommissionen har på den baggrund fremsat forslag til et direktiv, som omhandler overvågning af både fødevarerborne og ikke-fødevarerborne zoonoser og zoonotiske agenser, samt forslag til en forordning, som omhandler bekæmpelse af salmonella og andre fødevarerborne zoonotiske agenser.

Forslaget er fremsat i overensstemmelse med Kommissionens hvidbog om fødevarerikkerhed, som blev vedtaget den 12. januar 2000 og bygger på principperne om risikovurdering, risikostyring og risikokommunikation.

Formålet med forslaget er at intensivere bekæmpelsen af zoonoser i EU. Intensiveringen skal foregå ved en forbedret overvågning af udviklingen i alle former for zoonoser samt ved bekæmpelse i primærproduktionen og eventuelt i efterfølgende led at nedbringe antallet af fødevarerbårne zoonotiske sygdomstilfælde hos mennesker.

Intensiveringen af bekæmpelsen skal ske ved indførelse af nye principper i bekæmpelse i primærproduktionen og efterfølgende led i fødevarekæden, således at EU-reglerne i højere grad fokuserer på mål for reduktion af patogener frem for detaljeret fastsættelse af bekæmpelsesprogrammer. Dette giver større mulighed for de enkelte medlemslande for at opstille egne bekæmpelsesprogrammer. Desuden udvides EU-reglerne til at dække alle led i kæden "fra jord til bord".

Med forslaget skal der sikres en mere ensartet og høj standard i alle medlemsstaterne, således at det indre marked kan fungere, uden at lande med høj standard tvinges til at indføre ensidige foranstaltninger af hensyn til at beskytte det niveau, de har nået.

Følgerne af forslaget på længere sigt forventes at blive en reduktion af sundhedsudgifterne i forbindelse med zoonotiske sygdomstilfælde hos mennesker, mindskelse af behovet for at anvende antibiotika til dyr og mennesker samt en øget eksport af levende dyr og fødevarer til verdensmarkedet som følge af eksportproduktens dokumenteret højere standard.

Da zoonoser er årsag til meget høje udgifter for erhvervslivet og for samfundet som helhed, anfører EU-kommissionen, at der bør ske en offentlig medfinansiering, herunder tilskud på EU-plan, således at bekæmpelsesindsatsen i de enkelte lande kan foregå på forholdsvis ensartede økonomiske vilkår. EU-finansieringen af de eksisterende programmer fortsættes uændret, men det vil blive taget op til overvejelse, om der senere skal ske en udvidelse eller ændring af finansieringen.

Kommissionen foreslår, at direktivet skal være gennemført i medlemsstaterne seneste den 1. januar 2003. Forordningen skal gælde fra den 1. januar 2003.

Forslag til direktiv om overvågning af zoonoser og zoonotiske agenser

Forslaget viderefører den overvågning, der er fastsat i det gældende direktiv, 92/117/EØF og omfatter i princippet alle zoonoser. Der er dog i anden forbindelse fastsat særlige regler for BSE, som derfor ikke er medtaget i forslaget.

Overvågningen skal foretages i primærproduktionen og om nødvendigt i andre led af fødevarekæden. Overvågningen skal hovedsagelig ske ved de systemer, som er etableret i forvejen i de enkelte medlemsstater, men der indføres med forslaget procedurer for en fælles dataindsamling og grundlag for koordinerede EU overvågningsprogrammer af begrænset varighed. Desuden skal der ved overvågningen tilvejebringes data om antibiotikaresistens. Forslaget kræver, at medlemsstaternes sundheds-, veterinær- og fødevarermyndigheder arbejder tæt sammen.

Der fastsættes krav om underretningspligt for fødevarereproducenter ved fødevarerbårne udbrud af zoonoser og krav til myndighedernes undersøgelse af sådanne udbrud. Desuden fastsættes krav til fødevarereproducenterne vedrørende opbevaring af resultaterne af undersøgelser for visse zoonoser og udlevering af oplysningerne ved anmodning fra den ansvarlige myndighed.

Medlemsstaterne skal, som hidtil, årligt udarbejde en rapport om tendenser i, og kilder til zoonoser. Rapporten skal sendes til Kommissionen og til Den Europæiske Fødevarermyndighed (nyoprettet myndighed ifølge forslag til forordning om generelle principper og krav i fødevarerlovgivning (KOM(2000) 716 endelig)).

Der fastsættes bestemmelser om udpegning af EU-referencelaboratorier og nationale referencelaboratorier og samordning af deres aktiviteter.

Direktiv 92/117/EØF ophæves, da området vil blive dækket af direktivforslaget og forslaget til forordning. Der fastsættes overgangsforanstaltninger, specielt vedrørende uændret fortsættelse af det finansielle tilskud til bekæmpelse af salmonella i rugeægsproducerende hønseflokke og opdræt hertil.

Forslag til forordning om bekæmpelse af salmonella og andre fødevarerbårne zoonotiske agenser

Forslaget fastsætter rammer for bekæmpelse af fødevarerbårne zoonoser og mere detaljerede regler om bekæmpelse af særlige zoonoser. Indsatsen skal navnlig ske i primærproduktion, men også om nødvendigt i de efterfølgende led i fødevarekæden.

Forslaget giver hjemmel til i forskriftskomite-procedure på et senere tidspunkt at fastsætte mål for mindskelse af forekomsten af bestemte zoonoser. Man vil i første omgang opstille mål for salmonella. Når det nødvendige videnskabelige grundlag er tilvejebragt, vil det være muligt at opstille EU-mål for bekæmpelse af andre fødevarerbårne zoonoser, fx campylobacter og verotoksinproducerende E. coli.

Forslaget omfatter desuden regler for godkendelse af særlige bekæmpelsesprogrammer, som er udarbejdet af henholdsvis medlemsstaterne og fødevarereproducenterne, regler om bestemte bekæmpelsesmetoder samt regler for samhandel og import fra tredjelande.

Der opstilles krav til den ansvarlige myndighed med hensyn til udarbejdelse af bekæmpelsesprogrammer, indsamling af data og gennemførelse af regelmæssig kontrol hos fødevarereproducenterne.

På baggrund af indrapporterede oplysninger og hidtidige erfaringer vurderes de enkelte zoonosers betydning, og der fastsættes i forskriftskomite-procedure EU-mål for reduktion af forekomsten af visse zoonoser. Det skal ske indenfor en frist, som er fastsat i bilag I. Foreløbig fastsættes kun EU-mål for forekomsten af salmonella i visse typer af fjerkræproduktion og avlssvin.

Forslaget omfatter en større del af fjerkræproduktionen end direktiv 92/117/EØF, ligesom også salmonella hos svin er inddraget. Der er mulighed for at inddrage andre zoonoser på et senere tidspunkt. Det vil i givet fald ske i forskriftskomite-procedure.

Der opstilles krav til nationale bekæmpelsesprogrammer og krav om EU-godkendelse af disse. Programmerne skal overholde en række generelle krav med hensyn til struktur og indhold (bilag II, A) samt en række mere specifikke minimumskrav med hensyn til prøveudtagning og prøveinterval for fjerkræproduktion og svin til slagtning (bilag II, B-E). Programmerne skal desuden være af mindst tre års varighed.

Medlemsstaterne skal tilskynde fødevarereproducenter eller organisationer til at udarbejde bekæmpelsesprogrammer. Programmerne skal godkendes af den ansvarlige myndighed og kan kun godkendes, hvis de er i overensstemmelse med de nationale bekæmpelsesprogrammer, og efter at der er aflagt kontrolbesøg.

Ved samhandel skal oprindelsesflokke og -besætninger omfattet af bilag I kontrolleres for salmonella, inden der afsendes rugeæg eller levende dyr til andre EU-lande. Kontrol dato og resultat skal fremgå af de relevante sundhedscertifikater.

Ved import fra tredjelande skal tredjelandet være opført på tredjelandslisten og for at kunne forblive på listen skal tredjelandet have opstillet et tilsvarende nationalt bekæmpelsesprogram, således at der gives samme garantier, som ved import fra et EU-land.

Der opstilles krav til udpegning af referencelaboratorier og godkendelse af laboratorier, der deltager i bekæmpelsesprogrammer. Laboratorierne skal blandt andet anvende et kvalitetssikringssystem i overensstemmelse med EN/ISO 17025-standarden.

Medlemsstaterne kan ved undersøgelse for zoonoser omfattet af bilag I som udgangspunkt kun anvende metoder, som er anbefalet af internationale standardiseringsorganer

eller er valideret som tilsvarende efter internationalt anerkendte regler. Andre metoder kan om fornødent godkendes i forskriftskomiteé-procedure.

Udtalelser

Udtalelse fra Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget foreligger endnu ikke.

Gældende dansk ret

Lov om sygdomme og infektioner hos dyr (lov nr. 351 af 2. juni 1999), Lov om fødevarer m.m. (fødevareloven) (lov nr. 471 af 1. juli 1998) og følgende bekendtgørelser:

1) *Salmonella hos fjerkræ*

- a) Bekendtgørelse nr. 245 af 22. april 1999 om overvågning af *Salmonella* i fjerkræ og fersk fjerkrækød og om fund af multiresistent *Salmonella* Typhimurium DT 104.
- b) Bekendtgørelse nr. 984 af 2. november 2000 om overvågning for *Salmonella* i fersk fjerkrækød af slagtekyllinger.
- c) Bekendtgørelse nr. 74 af 6. februar 2001 om fjerkrækontrol.
- d) Bekendtgørelse nr. 366 af 23. maj 2000 om drifttabserstatning ved aflivning af høns i forbindelse med bekæmpelse af salmonella.
- e) Bekendtgørelse nr. 367 af 23. maj 2000 om bekæmpelse af salmonella i konsumægshøns og opdræt hertil.
- f) Bekendtgørelse nr. 368 af 23. maj 2000 om bekæmpelse af salmonella i rugeægproducerende høns og opdræt hertil.
- g) Bekendtgørelse nr. 832 af 5. september 2000 om ændring af bekendtgørelse nr. 368 af 23. maj 2000 om bekæmpelse af salmonella i rugeægproducerende høns og opdræt hertil.
- h) Bekendtgørelse nr. 869 af 7. september 2000 om indretning og drift af virksomheder med opdræt af hønniker i konsumægproduktion.

2) *Salmonella hos dyr*

- a) Bekendtgørelse nr. 1225 af 18/12-00 om *Salmonella* hos kvæg og svin m.m.
- b) Bekendtgørelse nr. 123 af 05/03-96 om salmonellose og fund eller serologisk påvisning af salmonellabakterier hos dyr.

3) *Ornitose*

- a) Bekendtgørelse nr. 78 af 30. januar 1997 om ornitose.

4) *Brucellose*

- a) Bekendtgørelse nr. 305 af 3. maj 2000 om brucellose.
- b) Bekendtgørelse nr. 1000 af 14. december 1995 om undersøgelse af får og geder for brucellose.

5) Tuberkulose

- a) Bekendtgørelse nr. 306 af 3. maj 2000 om kvægtuberkulose.
- b) Bekendtgørelse nr. 28 af 14. januar 1997 om kvægtuberkulose hos hjortedyr

6) Rabies

- a) Bekendtgørelse nr. 914 af 15. december 1897 om bekæmpelse af rabies.

Konsekvenser

Forslaget kan gennemføres uden lovændring. Det kan dog blive nødvendigt at revidere en række bekendtgørelser. Der skal udstedes nye bekendtgørelser, hvis der senere vedtages bekæmpelsesprogrammer for områder, som i dag ikke er dækket af gældende bekendtgørelser.

Det undersøges p.t., hvorvidt forslaget vil medføre øgede statslige udgifter til overvågning og bekæmpelse af zoonoser.

Erhvervet er aktuelt pålagt en række omkostninger i forbindelse med gennemførelse af bekæmpelsesprogrammer i Danmark. Det undersøges p.t., hvorvidt gennemførelse af forslaget vil belaste erhvervet yderligere.

I det omfang gennemførelse af bekæmpelsesprogrammer måtte føre til højere udgifter for erhvervet og dermed formentlig højere priser for forbrugerne, vil forslaget betyde en øget udgift for primær- og amtskommunernes udgifter til indkøb af råvarer til den offentlige forplejning. Et lavere infektionsniveau af zoonotiske agenser vil derimod medføre reduerede udgifter til sundhedspleje.

Et lavere infektionsniveau i de levende dyr i Fællesskabet forventes at reducere de samfundsøkonomiske omkostninger som følge af færre sygedage og hospitalsophold. En samordnet indsats mod zoonotiske agenser forventes at øge beskyttelsesniveauet ved handel med levende dyr og rugeæg.

Høring

Forslagene har været i høring i Det Rådgivende Fødevarerudvalg, §2-udvalget (landbrug) samt den bredere høringskreds som fastsat i medfør af Fødevarerlovens § 6.

Specialarbejderforbundet i Danmark har meddelt, at de støtter forslaget, og har i øvrigt ikke andre kommentarer til forslagene.

FDB tilslutter sig forslagene og finder de opstillede principper hensigtsmæssige. Af hensyn til forbrugerbeskyttelsen i Danmark i forbindelse med indtagelse af importerede kød- og fjerkræprodukter, mener man dog, at det er helt uacceptabelt, at de opstillede tidsfrister for salmonella bekæmpelse er så lange. FDB finder endvidere, at det må sikres, at tidshorizonten for obligatorisk kontrol og certificering ved samhandel afkortes væsentligt. Alternativt må Danmark sikres særstatus på linie med de ordninger der er for kød til Sverige og Finland. Endelig mener FDB, at forslagene også bør forholde sig konkret til andre zoonoser end Salmonella, herunder Campylobacter.

Fødevarerindustrien i Dansk Industri finder det rigtigt, at der sker en samordnet indsats i hele EU indenfor zoonoseområdet. I forslaget opstilles krav til nationale bekæmpelsesprogrammer, som skal godkendes i EU. Fødevarerindustrien finder det i den forbindelse rigtigt, at der tages udgangspunkt i de enkelte landes situation, så der bliver sat ind med bekæmpelse, der hvor problemerne er i de enkelte lande. Bekæmpelsen bør således baseres på risikoanalyser. Fødevarerindustrien har noteret sig, at der ved bekæmpelse af zoonoser bør ske en offentligt medfinansiering og herunder tilskud på EU-plan, således at bekæmpelsesindsatsen i de enkelte lande kan foregå på forholdsvis ensartede økonomiske vilkår. Fødevarerindustrien frygter imidlertid, at udgifterne til kontrol fortsat vil være uensartet i forskellige lande, og anfører i den forbindelse, at man i Danmark betaler for de faktiske kontroludgifter, hvilket kan være væsentlig højere beløb, end der betales i andre lande.

Forbrugerrådet mener overordnet set, at der på mange måder er tale om et ambitiøst og godt forslag, som kan medføre en forbedring af zoonosesituationen til fordel for forbrugerne i EU, hvis det gennemføres inden for en overskuelig fremtid.

Forslaget om systematiske indsamling af data og forslaget om inddragelse af resistensproblematikken samt at der lægges op til en øget åbenhed i form af offentliggørelse af data og rapporter mv. er positive tiltag og på mange måder en klar forbedring af det tidligere direktiv.

Forbrugerrådet finder imidlertid - i lyset af erfaringerne med den manglende implementering af det nuværende direktiv - at der er et stort behov for at tilføje direktivet sanktionsmuligheder over for lande, der ikke overholder de tidsfrister, direktivet måtte ende op med.

Forbrugerrådet finder endvidere, at det er beklageligt, at forslaget ikke tager højde for, at nogle lande i EU har implementeret det tidligere direktiv og dermed opnået væsentlige forbedringer. Forslaget giver således ingen "gulerod" i form af indrømmelser, særstatus eller handelsmæssig goodwill til disse lande. Det skaber en ulige konkurrence, som hverken gavner forbrugerne eller primærproducenterne. Problemet forstærkes af det meget lange tidsperspektiv, som direktivet har. Således kan der gå op til 10 år, før direktivets

intentioner om forbedret fødevarer sikkerhed kan forventes opnået. Det er uacceptabelt, og tidsfristerne må efter Forbrugerrådets mening skærpes.

Forbrugerrådet anfører; at forslaget ikke indeholder en konsekvent "jord til bord"-strategi, men sigter primært på primærproduktionen. De efterfølgende led kan inddrages, men det fremgår ikke, hvornår det bør ske. Forbrugerrådet er for så vidt enig i vigtigheden af at begrænse og bekæmpe zoonoser i primærproduktionen som den grundlæggende strategi, men der bør i både overvågning og bekæmpelse lægges vægt på at inddrage hele "jord til bord"-kæden.

I modsætning til det tidligere direktiv stiller forslaget ingen krav til metoden, som skal bruges til forebyggelse / bekæmpelse af zoonoser. Der er dermed åbnet mulighed for at anvende "alternative" metoder som f.eks. vaccination. Vaccination kan forhindre udbrud af sygdom hos de fleste dyr, men da dyrene stadig kan være raske smittebærere, vil spredning af zoonoser stadig kunne forekomme og nå forbrugerne, hvorfor Forbrugerrådet finder metoden uhensigtsmæssig i denne sammenhæng. Men hvis vaccination alligevel anerkendes som metode, finder Forbrugerrådet, at der bør stilles krav om anvendelse af en metode, der kan differentiere mellem antistofferne hos dyrene, så man kan identificere de raske smittebærere som led i registrerings- og overvågningsarbejdet og træffe de relevante forholdsregler.

I sine mere specifikke kommentarer anfører Forbrugerrådet, at det er Forbrugerrådets holdning, at der også bør knyttes minimumskrav til overvågningen med henblik på at sikre en bedre dataindsamling, end tilfældet er i øjeblikket i mange lande. Det må formodes, at overvågningen, sammen med humandata om antal sygdomstilfælde, indgår i den risikovurdering, der skal medvirke til at prioritere, hvilke bekæmpelsesprogrammer der skal iværksættes. Det er derfor vigtigt, at der er valide data – som også er sammenlignelige landene imellem. Og at direktivets intentioner i den retning kan opnås.

Forbrugerrådet opfordrer til, at der hurtigst muligt tilvejebringes en status for, hvilke overvågningsprogrammer der allerede er eller planlægges iværksat i de enkelte medlemslande, og det bør også i direktivet præciseres, hvad Kommissionen agter at gøre i de tilfælde, et medlemsland ikke etablerer de fornødne overvågningsystemer samt tidsfrister for at etablere overvågningsystemer.

Endvidere finder Forbrugerrådet at der foruden registrering af fødevarerborne udbrud til lige bør ske en registrering (som minimum) af sporadisk forekommende sygdomstilfælde forårsaget af zoonoser.

Endelig finder Forbrugerrådet, at det i forordningen bør præciseres, hvem der har ansvar for at opstille de omtalte mål. Forbrugerrådet mener ligeledes, at målene bør fastsættes ud fra en egentlig risikovurdering baseret på de enkelte landes relevante data, set i relation til befolkningens spise- og tilberedningsvaner mv. samt at målene kobles til en række mikrobiologiske kriterier, der sikrer et ensartet lavt niveau i fødevarer og dermed alle forbrugere uanset deres spisevaner.

De Samvirkende Købmænd har meddelt, at de ikke har kommentarer til forslagene.

Landbrugsraadet, der fremsætter sine bemærkninger på vegne af Det Danske Fjerkræråd, Danske Slagterier, Kødbranchens Fællesråd, Mejeriforeningen, Landboforeningerne og Dansk Familielandbrug, mener, at formålene og hensigten i det foreslåede direktiv og forordning generelt er gode. Landbrugsraadet anfører dog, at forslagene generelt er for upræcist formuleret og gennemgående mangler anvisninger på, hvorledes målene skal nås samt anvisninger på handlemuligheder for Kommissionen til at sikre implementering i medlemslandene. Landbrugsraadet foreslår, at Kommissionen opfordres til at fremlægge en klar beskrivelse af, hvorledes den vil sikre, at de nationale handlingsplaner bliver udarbejdet og implementeret med hensyn til bl.a. indhold og tidshorisont. Landbrugsraadet stiller sig endvidere tvivlende overfor, om en gennemførelse af forslagene på europæisk plan vil medføre samme beskyttelsesniveau som i Danmark, og man opfordrer på den baggrund til, at der fra dansk side arbejdes for væsentlige opstramninger i de fremlagte forslag.

Til direktivforslaget om overvågning bemærker Landbrugsraadet, at det ikke er specificeret, hvilke dyrearter der skal indgå i overvågningen samt, at der mod Landbrugsraadets forventning mangler overvejelser om multiresistente bakterier. Landbrugsraadet mener, at der i direktivet bør være krav om overvågningssystemer for alle husdyrarter.

Til forslaget til forordning om bekæmpelse anfører Landbrugsraadet, at de foreslåede tidsfrister for opstilling af mål og udarbejdelse af bekæmpelsesplaner er alt for lange. I forhold til samhandel giver forslaget kun sikkerhed i forhold til dyr og rugeæg, og man mener, at der bør indarbejdes flere regler for samhandel for produkter. Reglerne for samhandel bør udarbejdes således, at der ikke bliver mulighed for nye tekniske handelshindringer, ligesom kravene skal have en lødighed, som kan accepteres i WTO.

I det nye forslag gives der i forbindelse med bekæmpelse af Salmonella i fjerkræ mulighed for at benytte andre principper for dekontaminering end sanering. Landbrugsraadet finder, at det bør være muligt at signalere den valgte strategi til markedet, fx gennem en mærkningsordning.

I forbindelse med godkendelse af tredjelande er det princippet, at man alene baserer sig på oplysninger fra tredjelande. Landbrugsraadet mener ikke, at dette er tilstrækkeligt, og opfordrer til, at der indføres krav om stikprøvekontrol.

Endelig har Landbrugsraadet noteret, at Kommissionen erkender, at der på nuværende tidspunkt ikke er et tilstrækkeligt videngrundlag til udarbejdelse af bekæmpelsesplaner for *Campylobacter*. Landbrugsraadet opfordrer til, at den nødvendige forskning og udredning iværksættes, således at denne viden fremskaffes.

Den Danske Dyrlægeforening har meddelt, at man ikke har kommentarer til forslagene.

Dyrenes Beskyttelse anfører, at man principielt er imod, at levende dyr transporteres over lange afstand, og tager derfor afstand fra en øget eksport af dyr som følge af forslaget. Foreningen udtrykker betænkelighed ved konsekvenserne af forslaget om, at al kød skal kunne spores tilbage til slagteriet og producenten, idet forslaget kan føre til, at slagtningerne centraliseres på få større enheder, hvilket kan betyde, at transporttiden for dyrene øges med velfærdsproblemer for dyrene til følge. I de tilfælde, hvor det er nødvendigt at slagte al fjerkræ i en flok for at mindske risikoen for spredning af *Salmonella*, mener man, at det skal sikres, at dyrene aflives på en forsvarlig måde, der sikrer, at de ikke udsættes for unødigt lidelse.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er fremsendt grundnotat om sagen den 30. august 2001. Sagen har desuden været forelagt Folketingets Europaudvalg (orientering) den 19. oktober 2001 i forbindelse med forelæggelse af rådsmøde (landbrug) den 23. oktober 2001, jf. aktuelt notat af 12. oktober 2001.

---

4. Konference om mund- og klovesyge KOM (dok.) foreligger ikke.

Nyt notat.

Baggrund

Det belgiske formandskab har inviteret til en international konference om mund- og klovesyge d. 12.-13. december 2001. Emnet for konferencen er forebyggelse og kontrol med mund- og klovesyge.

Deltagere vil være veterinære eksperter, nationale myndigheder og repræsentanter for erhvervet.

På konferencen vil det især blive drøftet, hvilke erfaringer der er gjort fra det seneste sygdomsudbrud i UK og den efterfølgende spredning til Frankrig og Holland. Tilsvarende vil det blive drøftet, hvilke ændringer der er behov for i EU's dyresundhedspolitik. Emner som relationer og samhandel med tredjelande, vaccination, dyrevelfærd, husdyrbrugets struktur og de sociale og økonomiske påvirkninger på landbrugsbedrifterne forventes også berørt.

Kommissionen vil på rådsmødet orientere om forløbet af konferencen. Der vil ikke blive truffet forpligtende beslutninger på konferencen.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om sagen.

Konsekvenser

Konferencen har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Høring

§2-udvalget (landbrug) vil ikke blive hørt om orienteringen.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

---

5. Forslag til Rådets forordning om den fælles markedsordning for fåre- og gedekød

KOM (2001) 247 endelig.

Uændret genoptryk af aktuelt notat af 9. november 2001.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2001) 247 endelig af 16. maj 2001 fremsendt forslag om den fælles markedsordning for fåre- og gedekød. Forslaget er oversendt til Rådet den 17. maj 2001.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 37 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er ikke redegjort for nærheds- og proportionalitetsprincippet, idet der er tale om gennemførelse af den fælles landbrugspolitik.

Formål og indhold

Kommissionen foreslår, at der gennemføres en reform i form af en forenkling af præmieordningerne ved, at den nuværende udligningsstøtte afløses af et fast støttebeløb, som vil resultere i mere pålidelige budgetter og gøre ordningen mere markedsorienteret.

Kommissionen har i 2000 foretaget en evaluering af ordningen, som ikke var omfattet af Dagsorden 2000-reformerne.

Sektoren for fåre- og gedekød er den mindste af kødsektorerne i EU, men opdræt af får og geder er af stor betydning for visse områder, specielt i de ugunstigt stillede områder. Producenternes gennemsnitsindtjening er generelt den laveste sammenlignet med andre sektorer, især for de producenter, som holder får til kødproduktion. Den nuværende markedsordning støtter primært sektoren ved præmier til moderfår og modergeder og en tillægspræmie til producenterne i de ugunstigt stillede områder, hvor 80% af alle moderfår og geder findes. Præmien ydes desuden til producenter, der foretager græsningsskifte, og hvor bedrifterne er beliggende i et veldefineret geografisk område. Ansøgningerne er begrænset af individuelle kvoter. Ud over direkte betalinger til producenterne kan der som et markedsstyringsredskab fortsat ydes støtte til privat oplagring.

Der udbetales i Danmark i 2001 en præmie på 130,35 kr. pr. moderfår. Producenter af fåremælk modtager en præmie på 80% af dette beløb svarende til 104,28 kr. pr. moderfår. Der ydes desuden en tillægspræmie til producenter, der holder moderfår i ugunstigt stillede områder, som i Danmark udgør 31 øer. Tillægspræmie er ca. 40-50 kr. pr. dyr. Alle dyr i Danmark skal være mærket i overensstemmelse med de samme regler, som gælder for kvæg og svin.

Reformforslaget er baseret på følgende elementer:

- Moderfårspræmien ændres fra en udligningsstøtte til et enhedsbeløb, som ved at være stabilt og forudsigeligt vil give mulighed for planlægning og forenkling af driften og sikre, at producenterne hurtigere kan indrette sig efter markedsbetingelserne. Desuden vil ændringen betyde, at forvaltningen kan forenkles og de administrative byrder reduceres, idet proceduren med registrering af priser og beregningen kan undgås. Derved fjernes sammenkædningen mellem præmie, priser og produktivitet, og bringer ordningen mere på linje med WTO-målene. Samtidig vil ændringen bidrage til mere pålidelige budgetter, idet svingningerne i præmieniveauet vil forsvinde.
- De individuelle lofter over producenternes præmierettigheder bibeholdes, fordi de har vist sig effektive med hensyn til at opretholde markedslige vægten. Summen af de in-

dividuelle lofter pr. medlemsstat vil blive offentliggjort i forordningen af forenkling- og klarhedshensyn.

- Indførelse af en enhedssats for tillægspræmien til producenter i områder, hvor der praktisk taget ikke er alternativer til fåre- eller gedehold. Medlemsstaterne fastlægger disse områder.
- Afskaffelse af ordningen, som giver producenter ret til fuld præmie, hvis de opfeder lam til "tunge slagtekroppe" og afsætter mælk og mejeriprodukter.
- Præmien til moderfår foreslås fastsat til 21 euro svarende til gennemsnittet for perioden 1993-2000 på 20,6 euro og forhøjet for at kompensere for afskaffelse af udligningsbeløbet, som garanterer ubegrænsede præmiestigninger ved prisfald. Desuden skal stigningen tage højde for prisreduktionen på oksekød på 20% som led i Dagsorden 2000, som kunne have en negativ effekt på sektoren.
- Præmien til fåreproducenter, der producerer fåremælk og til gedeproducenter fastsættes til 16,8 euro (80% af moderfårspræmien). Derved er der taget højde for, at disse producenter har en ekstra indkomstkilde.
- Administrationen forenkles, fordi der ikke længere skal udbetales forskud. Tillægspræmien foreslås fastsat til 7 euro.

Skærpede tiltag til permanent identifikation af får, herunder eventuelt individuelle øremærker eller anden identifikation kan komme på tale som følge af, at de seneste udbrud af mund- og klovesyge i flere medlemsstater har afsløret mangler med hensyn til sporing af får ved flytning.

Den samlede effekt på budgettet er en engangsbesparelse på 560 mio. euro i 2002, fordi forskudsudbetalingen afskaffes. De følgende år øges udgifterne med 26,7 mio. euro til i alt 1.838,2 mio. euro. Stigningen skyldes tillægspræmien på 7 euro pr. moderfår. Den samlede tillægspræmie udgør 32,6 mio. euro, som dog reduceres med 5,9 mio. euro, idet opfedningspræmien bortfalder.

Danmark vil få tildelt 104.000 individuelle rettigheder til moderfårs og- gedepremier ud af et samlet antal præmier i EU på 79.164.000.

Danmark har hidtil udnyttet 80.000 af disse rettigheder.

Senest 31. december 2005 forelægger Kommissionen en rapport for Rådet og Europa-Parlamentet om miljøvirkningerne af fåre- og gedeopdræt specielt i de ugunstigt stillede områder og om præmieordningens effekt.

Udtalelser

Europa-Parlamentet har den 25. oktober 2001 godkendt betænkningen fra Udvalget om Landbrug og Udvikling af landdistrikter og opfordret Kommissionen til at ændre sit forslag i overensstemmelse hermed. Det foreslås, at de væsentligste ændringsforslag er en forøgelse af præmien for moderfår fra 21 til 30 euro. Den samme præmie skal udbetales til producenter, der afsætter fåremælk og fåremælksprodukter. Det er en forøgelse fra 16,8 til 30 euro. Det begrundes ud fra en målsætning om at korrigere en forskel i behandlingen af kvæg og får og ud fra betragtningen om, at fortjenesten ved salg af disse dyr er lavere end fra normale får samt en forenkling, som vil gøre kontrol lettere. Der foreslås endvidere en tilsvarende forhøjelse af præmien for modergeder fra 16,8 til 30 euro herunder med begrundelsen, at produktionen af geder er koncentreret i særligt fattige områder, og at gedeforholdet er i tilbagegang. Tillægspræmien foreslås forhøjet fra Kommissionens forslag på 7 euro pr. moderfår og -ged til 9 euro for at forbedre samhørigheden i mindre gunstigt stillede områder. Der er derudover fremsat forslag om, at medlemsstaterne mod en godtgørelse kan erhverve præmierettigheder fra producenter, som frivilligt indvilliger i at overdrage alle eller en del af rettighederne og anbringe rettighederne i en national reserve.

Europa-Parlamentet ønsker endvidere, at præmier skal kunne udbetales inden 16. oktober mod efterfølgende godtgørelse fra EU's fonde.

Europa-Parlamentet ønsker herudover, at der foretages en supplerende betaling til producenter på baggrund af objektive kriterier i form af betalinger pr. dyr og/eller arealbetalinger, som ikke må overstige 10 euro pr. dyr for at øge det samlede støttebeløb pr. dyr ud over moderfår- og tillægspræmier svarende til, hvad der sker på oksekødsområdet, hvor hver stat har mulighed for at støtte producenternes indkomst under hensyntagen til specifikke problemer og produktionen, og for arealbetalinger foreslås et loft svarende til 350 euro som for oksekød.

Europa-Parlamentet ønsker, at der etableres et sikkerhedsnet i forbindelse med priskriser og med kompensation til de berørt husdyravlere for at undgå en situation svarende til BSE-krisen, som sektoren ikke vil kunne overleve.

Europa-Parlamentet ønsker, at indkomstsituationen undersøges inden for et rimeligt tidsrum i forhold til gennemsnitsindkomsten i andre sektorer med henblik på at forhøje præmierne, hvis dette skulle være nødvendigt og at Kommissionen udarbejder forslag til supplerende markedsfremme senest i juli måned 2002.

Endelig har Europa-Parlamentet fastslået, at den rapport, som Kommissionen skal fremlægge i 2005 om miljøpåvirkningerne ligeledes skal behandle spørgsmålene om sporing og de forskellige opdræts- og græsningssystemer. Disse bidrag skal betragtes som en mere omfattende reform af markedsordningen for fårekød.

Gældende dansk ret

Bekendtgørelse nr. 1172 af 15. december 2000 om ydelse af præmier til husdyr.

Konsekvenser

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser ud over indvirkningen på EU-budgettet, og en vedtagelse heraf skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark. Forslaget forventes ikke at have erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Høring

§2-udvalget (landbrug) er blevet hørt. Landbrugsraadet støttede Kommissionens forslag, som anses at ville medføre forenkling af ordningen samt lette producenternes planlægning. Det var dog Landbrugsraadets opfattelse, at ordningen bør indgå i en kommende samlet vurdering af EU's markedsordninger. Fødevarerindustrien støttede ligeledes Kommissionens forslag, idet forslaget ses som et skridt i retning af en mere markedsorienteret landbrugspolitik i EU.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er fremsendt grundnotat om sagen den 22. juni 2001. Sagen har tillige været forelagt Folketingets Europaudvalg (orientering) den 18. maj 2001, den 20. juli 2001 og (forhandlingsoplæg) den 16. november 2001, jf. aktuelt notat af 10. maj 2001, 12. juli 2001 og 9. november 2001.

---

6. Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning nr. 404/93 om den fælles markedsordning for bananer. KOM (2001) 477 endelig.

Uændret genoptryk af aktuelt notat af 12. oktober 2001.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2001) 477 af 21. august 2001 fremsendt forslag om ændring af forordning (EØF) nr. 404/93 om den fælles markedsordning for bananer.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 37 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er ikke redegjort for nærheds- og proportionalitetsprincippet, idet ordningen er et led i gennemførelsen af EU's fælles landbrugspolitik.

Formål og indhold

Efter vedtagelsen af Rådets forordning (EF) nr. 216/2001 af 29. januar 2001 om ændring af forordning (EØF) nr. 404/93 om den fælles markedsordning for bananer har der været mange kontakter mellem Kommissionen og de bananeksporterende lande og med andre berørte parter om EU's markedsordning for bananer. Dette har ført til aftaler med USA og Ecuador om forvaltning af indførslen af bananer i EU indtil en ren toldordning træder i kraft, senest den 1. januar 2006.

Ordningerne med USA og Ecuador er inddelt i to faser.

Kommissionen vedtog den 7. maj 2001 nye gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EØF) nr. 404/93, hvorved der blev taget hensyn til de indgående aftaler med USA og Ecuador, og første fase blev derved gennemført.

Det foreliggende forslag drejer sig om en iværksættelse af anden fase. Den eksterne del vedrører følgende:

En mængde på 100.000 tons vil blive overført fra kontingent C til kontingent B.

Hvorefter kontingenterne bliver på:

- A. 2.200.000 tons
- B. 453.000 tons
- C. 750.000 tons

Kontingent C vil blive forbeholdt toldfri indførsler af bananer fra AVS-lande.

En toldpræference på 300 EUR pr. ton gælder for indførsel af produkter med oprindelse i AVS-lande.

Forslaget tager endvidere sigte på en ajourføring af listen over de produkter, der er omfattet af den fælles markedsordning for bananer, og en berigtigelse af KN-koderne for disse, samt for de produkter, som artikel 17-20 (importsystemet) i forordning (EØF) nr. 404/93 gælder for. Berigtigelserne sker som en følge af ændringer i told- og statistiknomenklaturen og den fælles toldtarif.

For så vidt angår den interne del af forslaget foreslås det, at EF's tilskud til støtte til producentorganisationer, som er fastsat i artikel 6 i forordning (EØF) nr. 404/93, finansieres af EUGFL, Garantisektionen i stedet for Udviklingssektionen. Denne støtte kan gives til producentorganisationer, der bliver oprettet indtil den 31. december 2006. Dette foreslås som følge af ændringerne i reglerne om finansiering af EU's landbrugspolitik og for at have samme regler for medfinansiering af støtte til oprettelse og drift af producentorganisationer i banansektoren som de regler, der gælder for støtte til producentorganisationer under den fælles markedsordning for frugt og grøntsager.

Udtalelse

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Gældende dansk ret

Ingen.

Konsekvenser

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget medfører en nedgang i EU's egne indtægter på 15,3 mio. EUR. Dette beløb fremkommer på grundlag af ny told (kontingent A og B) på 7,5 mio. EUR og samtidig tab af toldindtægt (kontingent C) på 22,8 mio. EUR.

Høring

§2-udvalget (landbrug) og §2-udvalget (frugt og grønt) har ikke haft bemærkninger til forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg (orientering) den 19. oktober 2001 i forbindelse med forelæggelse af rådsmøde (landbrug) den 23. oktober 2001, jf. aktuelt notat af 12. oktober 2001.

-
7. **Kommissionens forslag til Rådets forordning om ændring af forordning 2358/71 om den fælles markedsordning for frø og om fastsættelse for produktionsårene 2002/2003 og 2003/2004 af støttebeløbene for frø.**
KOM (2001) 244 endelig.
-

Revideret genoptryk af grundnotat af 4. juli 2001. Ændringerne er markeret i marginen.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2001) 244 af 4. maj 2001 fremsendt forslag til Rådets forordning om ændring af forordning nr. 2358/71 om den fælles markedsordning for frø og om fastsættelse for produktionsårene 2002/03 og 2003/04 af støttebeløbene til frø. Forslaget er oversendt til Rådet den 4. maj 2001.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 37, og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er ikke redegjort for nærheds- og proportionalitetsprincippet, idet der er tale om gennemførelse af den fælles landbrugspolitik.

Formål og indhold

Siden produktionsåret 1994/95 er der i frøsektoren i EU sket en betydelig stigning i de tilsåede arealer og producerede mængder. Der har samtidigt været betydelige udsving i markedspriserne og en stigning i udførslen og lagrene på EU plan. Udgifterne til markedsordningen er steget konstant siden 1994, således at udgiftsniveauet i 2000 var på 109,5 mio. EUR.

Kommissionen finder, at der bør indføres en stabiliseringsmekanisme i lighed med den, der findes for ris til udsæd for at bremse stigningen i udgifterne til markedsordningen. Den foreslår derfor, at der fastsættes en maksimumsmængde, der kan ydes støtte til i Fællesskabet. Grundlaget er et gennemsnit af de mængder, der er blevet høstet i en referenceperiode, der skal nærmere fastsættes.

Den nærmere udformning af ordningen skal efterfølgende fastlægges i forvaltningskomitéprocedure.

Der skal inden den 1. august 2001 fastsættes beløb for den støtte, der skal udbetales for produktionsårene 2002/03 og 2003/04, jf. Rådets forordning nr. nr. 2358/71. Forslag til støttebeløbene for den nævnte periode fremgår af bilaget til forslaget.

Fastsættelse af støtten og indførelsen af en stabilisator er ifølge Kommissionen snævert forbundne, idet udgifterne til den fælles markedsordning for frø afhænger af støtteenhedssatsen for den producerede mængde, der er berettiget til EF-støtte. De nuværende støttebeløb kan kun opretholdes, hvis der indføres en stabiliseringsmekanisme for at holde udgifterne inden for en acceptabel grænse. Alternativet ville være at reducere støtteenhedssatserne. Dette vil ifølge Kommissionen ikke være lige så effektivt, og ikke gøre det muligt at stille de medlemsstater, der har forårsaget udgiftsstigningen, til ansvar.

I forbindelse med den sidste prisfastsættelse blev det konstateret, at opdelingen af frø af *Lolium perenne* L. i tre sortsgrupper på grund af priserne på verdensmarkedet savner grundlag. Som en overgangsforanstaltning blev det bestemt, at opdelingen kunne oprettholdes for produktionsåret 2001/02. Forslaget indeholder nu bestemmelse om, at denne opdeling afskaffes, og at der fastsættes en enkelt støttesats.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Gældende dansk ret

Bekendtgørelse nr. 52 af 24. januar 2000 om markfrø, bek. nr. 1223 af 18. december 2000 om betaling for kontrol m.m. med frø og sædekorn og bek. 710 af 1. august 2001 om støtte til produktion af markfrø.

Konsekvenser

Indførelsen af en stabilisatormekanisme vil medføre behov for bekendtgørelsesændringer. Forslaget vil medføre ekstra udgifter til national administration. Det kan ikke udelukkes, at forslaget vil have erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Kommissionen fremhæver, at da de maksimale garantimængder pr. producerende medlemsstat er baseret på et gennemsnit af de mængder, der er produceret i det foregående år, vil gennemsnitsudgiften til den fælles markedsordning ved en uændret støtte stabilisere sig på et niveau i nærheden af det nuværende niveau, og under ingen omstændigheder blive større.

Høring

§2-udvalget (landbrug) er blevet hørt. Endvidere er der blevet foretaget høring af Brancheudvalget for Frø, der finder, at det umiddelbart forekommer unødvendig kompliceret at indføre en maksimal garantimængde (stabilisatorordning) for ca. 35 forskellige arter, heraf hovedparten indenfor græs- og kløverfrø, hvor markedet er selvregulerende. Brancheudvalget for Frø foretrækker en fortsættelse af den gældende ordning, men har tillige overvejet visse alternativer til Kommissionens forslag, herunder bl.a.; fjernelse af frøstøtten til arter, som modtager dobbeltstøtte; indførelse af en stabilisatorordning for de resterende arter der modtager dobbeltstøtte; indførelse af en stabilisatorordning, der sikrer at støttebeløbene vil kunne udbetales på samme tidspunkt som hidtil eller en stabilisatorordning på EU-niveau, dvs. uden landekvoter.

Der er herudover afholdt to møder med branchen i henholdsvis juni og oktober 2001, hvor forslaget og konsekvenserne heraf er blevet drøftet.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg
Der er fremsendt grundnotat om sagen den 4. juli 2001.

---

8. **Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om mulighederne for at fremme dyrkningen af vegetabiliske proteiner i EU. KOM (2001) 148 endelig/2.**

Nyt notat.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2001) 148 endelig/2 af 16. marts 2001 fremsendt meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om muligheden for at fremme dyrkningen af vegetabiliske proteiner i EU.

I Rådets konklusioner fra rådsmøde (landbrug) d. 4. december 2000 opfordrede Rådet Kommissionen til snarligt at uddybe sin analyse om produktion af proteinrige planter og drage konsekvenserne heraf for den nuværende politik i denne sektor og for braklægning, herunder eventuelt ved passende forslag. Meddelelsen er en opfølgning på disse rådskonklusioner.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er ikke redegjort for nærheds- og proportionalitetsprincippet, idet de i meddelelsen omtalte ordninger er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik.

Formål og indhold

Meddelelsen er koncentreret om et begrænset antal af de væsentligste løsningsmuligheder, der har været fremført i den politiske debat om at fremme dyrkningen af vegetabiliske proteiner i EU, og den indeholder Kommissionens overvejelser i relation til disse løsningsmuligheder.

1. Oliefrø

Kommissionen bemærker, at en mulig forhøjelse af produktionen af vegetabiliske proteiner på kort og mellemlangt sigt (de næste 2-5 år) kunne gå ud på at opretholde den afgrødespecifikke støtteordning for oliefrø og at fastsætte støtten på et niveau, der er tilstrækkeligt attraktivt for at øge oliefrøarealet. En sådan løsning vil dog efter Kommissionens opfattelse være ret kostbar, og det bemærkes, at oliefrøarealet selvfølgelig vil være begrænset af Blair House-aftalen til 4,93 mio. ha, dvs. 375.000 ha mere end forventet ifølge de seneste prognoser på mellemlang sigt fra Kommissionens tjenestegrene. Kommissionen anfører, at denne løsning desuden i praksis vil afvikle et nøglelement af Dagsorden 2000-reformen,

nemlig udviklingen i retning af en mere markedsorienteret produktion, og at Blair House-loftet hurtigt vil blive en begrænsende faktor, hvis markedspriserne for oliefrø stiger på længere sigt som følge af stigende efterspørgsel.

Kommissionen vurderer, at en specifik støtte for oliefrø på ca. 75 EUR/t muligvis på kort til mellemlang sigt vil medføre, at oliefrøarealerne (til foderbrug) i EU igen vil nå op på Blair House-grænsen, hvis muligheden for anvende et afgrødespecifikt udbytte for oliefrø opretholdes, og hvis prisudviklingen for korn og oliefrø ikke afviger væsentligt fra den, der forventes i prognoserne på mellemlangt sigt. Genindførelse af en specifik støtte og et afgrødespecifikt udbytte på oliefrø vil være i modstrid med beslutningen om Dagsorden 2000, hvorefter hektarstøtten til oliefrø gradvist falder således, at den fra 2002/2003 svarer til hektarstøtten for korn, og anvendelsen af et afgrødespecifikt udbytte til oliefrø samtidig ophører. De forventede yderligere omkostninger ved at indføre en sådan støtte vil efter Kommissionens beregninger beløbe sig til ca. 474 mio. EUR om året.

Produktion af oliefrø på yderligere 375.000 ha vil ifølge Kommissionen svare til ca. 370.000 t sojamelækvivalent (smæ) sammenlignet med et yderligere behov på 1-1,5 mio. t). Hvis de yderligere udgifter sammenholdes med de yderligere mængder udtrykt i smæ, der produceres, vil "offeromkostningerne" være på ca. 1.270 EUR pr. ekstra ton smæ, hvilket tal Kommissionen sammenligner med en importpris på ca. 220-230 EUR/t ved import af sojamel.

2. Proteinafgrøder

Proteinafgrøder (ærter, bønner og sødlupiner) modtager en afgrødespecifik støtte, der er blevet nedskåret som følge af Dagsorden 2000-reformen, men som (ifølge Kommissionen) igen kunne forhøjes med 6 EUR/t til 78,49 EUR/t. Kommissionen bemærker, at en forhøjelse ud over dette beløb vil kunne medføre, at støtten ikke længere er omfattet af fredsklausulen.

Af simuleringer, som Kommissionens tjenestegrene har udført i forhold til de seneste markedsprognoser på mellemlangt sigt, fremgår det, at virkningerne af en sådan støtteforhøjelse på produktionen vil være ret begrænsede, ca. 10.000-20.000 ha. Selv en forhøjelse til 100 EUR/t vil ifølge simuleringerne kun øge arealet med 30.000-50.000 ha. De yderligere udgifter vil efter Kommissionens beregninger udgøre ca. 47 mio. EUR, hvis støtten forhøjes med 6 EUR/t, og mere end 220 mio. EUR, hvis støtten forhøjes med 27,5 EUR/t til 100 EUR/t.

Det anføres, at den største ulempe ved at forhøje støtten til proteinafgrøder er den forventede meget begrænsede effektivitet (forholdsvis store omkostninger, meget begrænset stigning i proteinforsyningen).

Kommissionen bemærker, at det er sandsynligt, at dyrkningen af proteinafgrøder vil medføre en større udvaskning af nitrat fra landbrugsjorden og føre til forurening af grundvandet, medmindre der tages særlige miljøforholdsregler, hvilket kan medføre andre begrænsninger for at fremme dyrkningen af disse afgrøder.

3. Proteinrige afgrøder på udtagne arealer

Kommissionen anfører, at muligheden for at dyrke proteinafgrøder eller andre proteinrige foderafgrøder på udtagne arealer ser attraktiv ud ved første øjekast, da den ikke medfører direkte budgetomkostninger, men alligevel kan udgøre en stærk tilskyndelse til at dyrke flere proteinrige afgrøder. Denne løsning rejser dog ifølge Kommissionen også en række spørgsmål. Som overordnede principielle spørgsmål nævner Kommissionen, at obligatorisk udtagning blev indført som et markedsregulerende instrument. Udtagning indgår i EU's markedsordning for markafgrøder og spiller en vigtig rolle for begrænsningen af produktionen. Ved at dyrke afgrøder på udtagne arealer, som på markedet konkurrerer med korn og oliefrø, vil EU til en vis grad begrænse ordningens effektivitet. Kommissionen bemærker, at et sådant skridt ikke bør tages uovervejjet i betragtning af den betydning, som EU tillægger den blå boks i WTO som et bidrag til landbrugsreformen. Kommissionen tilføjer, at et grundkrav for betalinger i den blå boks er, at de ydes som led i produktionsbegrænsende programmer.

Det bemærkes, at det allerede, for at fremme økologisk produktion, tillades at dyrke kvælstofbindende foderafgrøder som f.eks. kløver på udtagne arealer alene for økologiske producenter.

4. Tørret foder

Det anføres, at tørret foder især anvendes til foder for drøvtyggere, som det i en årrække har været forbudt at fodre med kød/benmel. Det hævdes dog ifølge Kommissionen, at hvis drøvtyggere æder mere tørret foder, vil de sandsynligvis æde mindre af andre proteiner, som derfor kan anvendes til andre dyr. Kommissionen anfører videre, at det også drøftes, om tørret foder er en miljøvenlig produktionsgren - i de sydlige medlemsstater bliver dyrkningsarealerne ofte vandet, og i alle medlemsstater kræver tørringen energi (sædvanligvis fyringsolie) med undtagelse af soltørret foder, hvorefter produktionen dog er faldende.

En forholdsvis enkel løsning vil efter Kommissionens vurdering være at forhøje den maksimale garantimængde med f.eks. 10 pct. eller ca. 440.000 t og at nedsætte støtten med f.eks. kun 5 pct., hvilket vil medføre yderlige omkostninger på ca. 13,7 mio. EUR. Kommissionen bemærker dog, at produktionen af tørret foder oversteg den maksimale garantimængde med ca. 200.000 t i 1999/2000, og at der forventes en overskridelse på 600.000 t i 2000/01, hvorfor det ikke er sikkert, at en forhøjelse af den maksimale garantimængde

faktisk vil medføre en tilsvarende stigning i produktionen, men at den kunne blive brugt til at dække de mængder, der allerede overstiger garantimængden.

5. Afsluttende bemærkninger

Det anføres, at da fodring af drøvtyggere med kød/benmel allerede har været forbudt i EU i en årrække, berører det forbud, som Rådet vedtog i december, især svin og fjerkræ. Det forventes endvidere ifølge Kommissionen, at efterspørgslen efter og produktionen af svine- og fjerkrækød vil stige som følge af BSE-krisen, og at det vil øge behovet for foderproteiner i begge sektorer ud over behovet for at erstatte ca. 2 mio. t kød/benmel.

Der er ifølge Kommissionen ikke større problemer forbundet med at erstatte animalske proteiner med vegetabiliske proteiner, og den bedste kilde til vegetabiliske proteiner vurderes at være sojamel. Med det nuværende prisforhold mellem korn og sojamel (og mel af andre oliefrø) vil foderindustrien og landbrugerne efter Kommissionens vurdering dog ikke blot begynde at bruge mere sojamel.

Kommissionen vurderer, at der ikke er forsyningsproblemer for sojamel på verdensmarkedet, og at de yderligere mængder (vurderet til 1-1,5 mio. t) vil øge den nuværende import med 5 pct.

Kommissionen bemærker, at de muligheder der fremlægges i meddelelsen, vil føre til en forhøjelse af EU's produktion af vegetabiliske proteiner, men at hver mulighed i sig selv kun vil kunne dække de yderligere behov i begrænset omfang og i nogle tilfælde på en indirekte måde. Nogle af mulighederne vil medføre yderligere udgifter og "offeromkostningerne" pr. ekstra ton smæ synes efter Kommissionens vurdering at være forholdsvis høje. Kommissionen bemærker, at man under alle omstændigheder skal være meget opmærksom på mulige følger i forbindelse med WTO.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Konsekvenser

Meddelelsen har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Høring

S2-udvalget (landbrug) har ikke haft bemærkninger til meddelelsen som sådan.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

9. **Oksekød**
Markedssituationen.
KOM (dok.) foreligger ikke.

Revideret genoptryk af aktuelt notat af 9. november 2001. Ændringerne er markeret i marginen.

Baggrund og formål

Formandskabet har ønsket at Rådet (landbrug) på mødet den 19.-20. december 2001 påny drøfter markedssituationen i oksekødssektoren.

EU's kvægbestand er på 83,2 millioner dyr (2000). EU producerede i 2000 7,57 millioner tons oksekød. Forbruget var på 7,33 millioner tons. Eksporten var på ca. 572.000 tons. Importen fra tredjelande på 390.000 tons. Forbruget per indbygger er på 19,4 kg per år.

BSE-situationen har haft voldsomme indvirkninger på forbruget af oksekød i Frankrig, Spanien, Tyskland og Italien. I de sydlige lande er det navnlig de traditionelle bespisninger i skoler m.v., der har valgt oksekød fra, men det gælder også de almindelige husholdninger. Kommissionen skønnede, at forbrugsnedgangen på et tidspunkt var på 50% i Tyskland, 40% i Spanien og Italien og 25 % i Frankrig. Derimod er forbruget i Nederlandene, Danmark, Sverige, Finland og UK ikke påvirket i nævneværdig grad. På det seneste er der tegn på bedre efterspørgsel navnlig i Tyskland, Spanien og Italien.

Den interne samhandel i EU er endvidere påvirket. Importen til Italien og Spanien fra især Danmark og Tyskland gik i realiteten i stå i løbet af vinteren 2000-2001, men er nu kommet i gang igen. Efter at der er indført regler om, at rygsøjlen skal fjernes fra dyr ældre end 12 måneder, eksporteres der nu ungtyre under 12 måneder med rygsøjle fra Danmark til Italien.

Samtidig er EU's eksport af oksekød til tredjelande kraftigt påvirket. Blandt andre Egypten, der aftager 21 % af EU's oksekødseksport, har helt lukket for import. Det har navnlig påvirket EU's vigtigste eksportør Irland, som i 1999 stod for 341.000 tons af EU's samlede eksport på ca. 960.000 tons. De egyptiske myndigheder har for nyligt åbnet mulighed for, at enkelte medlemslande kan få særskilt tilladelse til at eksportere til Egypten på særlige skrappe vilkår, men det er endnu ikke lykkedes at åbne for den irske eksport til Egypten. Det ser nu ud til, at Irland, Holland og Frankrig vil kunne eksportere til Egypten på de nye betingelser.

Den samlede eksport fra EU forventes i indeværende år at blive på ca. 500.000 tons, mens den i 2000 var på 572.000 tons. Det russiske marked aftager mere end 75% af EU's eksport.

Den for Danmark meget vigtige eksport af forfjerdinger til Rusland har været påvirket, idet Rusland i perioden marts - juli 2001 har haft lukket for import af al kød fra EU. Der er nu åbnet for eksport til Rusland af udbenet oksekød fra EU-lande. Rusland aftager ca. 27 % af EU's eksport. Danmarks andel af EU's eksport til Rusland er traditionelt ca. 8 %. Det russiske krav om udbening giver vanskeligheder for den danske oksekødssektor, da den arbejdskraftintensive udbeningsproces gør dansk oksekød mindre konkurrencedygtigt. På det allerseneste har et russisk krav om, at slagtning og opskæring m.v. skal finde sted på samme virksomhed givet anledning til nye vanskeligheder.

Af Danmarks oksekødseksport i 2000 på i alt 92.000 tons aftog Rusland 12.337 tons. Værdimæssigt udgjorde Ruslands del af Danmarks eksport ca. 129 millioner kr. ud af en samlet eksportværdi på 2,2 milliarder kr.

På grund af manglende efterspørgsel i de sydlige EU-lande og stop for import på vigtige tredjelandsmarkeder er konkurrencen på det russiske marked blandt EU-eksportørlande som Tyskland, Nederlandene, Danmark og Irland forøget.

Markedssituationen har resulteret i prisfald i EU på 17-19% for ungtyre- og kokød over det seneste år. Prisfaldet i Danmark i samme periode har dog kun været ca. 9%, mens prisfaldet i Holland er op til 24%. Prisen på kokød er dog gennem de seneste måneder faldet betydeligt i flere lande. Sammenlignes prisen i september 2001 med året før, er der et fald på 56% i Holland, 38% i Tyskland, 29% i Frankrig og 32% i EU.

Prisen på stude i Irland er gennem det seneste år faldet 5%, og 14% i september sammenlignet med året før.

I løbet af november måned har kopriserne generelt stabiliseret sig, mens der for ungtyre og stude er konstateret små stigninger.

I forbindelse med de konstaterede prisfald skal det bemærkes, at de institutionelle priser siden juni 2000 er reduceret med 14%, heraf halvdelen pr. 1. juli 2001 som følge af Dagsorden 2000. Prisfaldene er delvis kompenseret (80%) gennem forhøjelse af præmierne.

En væsentlig årsag til prisfaldene i Holland er de mange ophobede dyr, som følge af mund- og klovsygen tidligere på året. Kommissionen skønnede i foråret, at nedgangen i antallet af slagtninger i EU-landene siden BSE-krisens start i uge 42 i 2000 frem til uge 16 var 14 %.

Følgende foranstaltninger er iværksat med henblik på at afbøde situationen:

Der er skabt mulighed for øget adgang til intervention og etableret en ordning for destruktions af dyr over 30 måneder, der ikke er BSE-testet. Destruktionsordningen, som ophørte 1. juli 2001, er afløst af den særlige opkøbsordning for dyr over 30 måneder, som løber året ud. Desuden er præmieordningen blevet lempet midlertidigt således, at der skal ske forskudsudbetaling af 80 % i stedet for 60 % af præmiebeløbet for 2000.

Endnu et incitament til fjernelse af kød fra markedet har været anvendt i en periode i form af privat oplagring af kokød. Ordningen fik ringe betydning og har stort set kun været anvendt i Frankrig og Italien, blot 16.382 tons har været oplagret.

Mund- og klovsygeepidemien i Holland har givet problemer for dette lands meget store kalvekødsproduktion. Der er derfor ultimo juli indført privat oplagring af kalvekød.

Intervention har fundet sted af kød fra ungtyre i Belgien, Danmark, Spanien, Frankrig, Italien og Østrig. Stude opkøbes i Irland, Frankrig og Østrig. Der er senest på mødet i forvaltningskomiteen den 30. november 2001 opkøbt kød fra ungtyre i Danmark, Frankrig og Tyskland, og fra stude i Irland og Frankrig. Intervention finder sted i disse lande, fordi markedsprisen har ligget under 80 % af interventionsprisen i 2 på hinanden følgende uger.

Som led i gennemførelsen af Dagsorden 2000 blev interventionsprisen per 31. juni 2001 nedsat fra 3.242 Euro/ton til 3.013 Euro/ton.

På grund af krisen er der indført mulighed for intervention af de såkaldte "broutards". Der er tale om fedekalve på op til 12 måneder (ungtyre) og 14 måneder (stude) af kødrace eller krydsninger heraf. Der er senest sket opkøb under denne ordning i Frankrig.

Hvis markedsprisen falder til under 60 % af interventionsprisen i 2 på hinanden følgende uger i et medlemsland udløses den såkaldte "sikkerhedsnetintervention", hvor alle bud under maksimumsprisen skal accepteres. Det har i en periode været tilfældet i Tyskland og Nederlandene.

Fra og med 1. juli 2001 skal alt kød der opkøbes til intervention udbenes. Der er i løbet af det sidste år opkøbt en bruttomængde på ca. 280.000 tons under den almindelige intervention. Det er såvel ungtyre, stude og "broutards" og sikkerhedsnet.

Under destruktionsordningen for dyr over 30 måneder, som ophørte 30. juni 2001, er der opkøbt og destrueret dyr svarende til 256.544 tons slagtevægt.

Under opkøbsordningen for dyr over 30 måneder, der trådte i kraft 6. april 2001 og løber året ud, er der frem til primo december 2001 opkøbt ca. 143.000 tons. På mødet i forvalt-

ningskomiteen den 30. november 2001 blev der opkøbt 17.311 tons under den særlige opkøbsordning i Irland, Frankrig, Tyskland, Spanien, Belgien, Luxembourg og Portugal.

Kommissionen oplyste på seneste rådsmøde i november, at der er trukket ca. 800.000 tons oksekød ud af markedet siden Mund- og Klovsygens samt BSE-krisens start.

Markedssituationen i Danmark

Danmark havde i 2000 en kvægbestand på 1,85 mill. dyr. Den danske bruttoproduktion er på 156.000 tons (2000). Eksporten var samme år på 112.000 tons og importen på 85.000 tons. Årligt forbrug per indbygger er på ca. 20 kg.

I Danmark har der på trods af 6 BSE-tilfælde ikke været nogen særlig nedgang i oksekødsforbruget. Derimod er den danske eksport blevet belastet navnlig til Sydeuropa og Tyskland i starten af BSE-krisen. For perioden januar - maj 2001 blev der eksporteret ca. 17.000 tons kød til de øvrige EU-lande i mod 31.302 tons i den samme periode af år 2000, altså en reduktion på 44 %. For lande uden for EU er eksporten i samme periode faldet fra 8.500 tons til 6.000 tons .

Siden hen er eksportsituationen bedret. Hvis man ser på Danmarks eksport til tredjelande i 6. GATT-år (2000/2001) var den danske eksport på 39.643 tons i mod 27.971 tons i 5. GATT-år (1999/2000). Danmark var det eneste EU-land, som i 6. GATT-år forøgede sin eksport.

Prisudviklingen for ungtyrækød og kokød har været som følgende:

1. ungtyrækød R 3 kr./ kg

Uge	42	05	17	19	21	25	27	30	33	36	39	41	46	47
	21,29	18,48	17,11	17,64	17,90	17,80	17,85	17,65	17,45	17,54	17,26	17,5	16,32	16,83

2. kokød O3 Kr./kg

Uge	42	05	17	19	21	25	27	30	33	36	39	41	46	47
	16,37	12,88	13,63	13,58	14,71	14,60	14,54	14,54	14,05	13,72	12,99	13,1	12,41	12,54

P.t. er de danske priser for ungtyrækød under udløsningsprisen for intervention efter i en periode at have ligget over. Danmark har på intet tidspunkt været omfattet af den særlige opkøbsordning for kvæg over 30 måneder, da den danske pris for køer i klasse O har ligget over den danske udløsningspris på 12,33 kr/kg. Der har hovedsageligt været tale om et sæsonmæssigt fald på specielt kokød i efteråret.

Størrelsen af den danske produktion har ikke været voldsomt berørt. I 2001 uge 47 blev der slagtet 12.669 stykker kvæg i Danmark mod 10.184 året før. Der er i 2001 samlet blevet slagtet 498.832 stykker kvæg mod 507.214 i samme periode året før. Da den danske kødproduktion afhænger af mælkeproduktionen, vil en dårligere markedssituation for oksekød ikke nødvendigvis betyde en lavere produktion.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om statusdrøftelsen vedrørende markedssituationen.

Konsekvenser

Der forventes ingen umiddelbare statsfinansielle eller lovgivningsmæssige konsekvenser af statusdrøftelsen vedrørende markedssituationen.

Høring

Sagen har senest den 5. december 2001 været drøftet i §2-udvalget (landbrug), hvor Landbrugsraadet og Kødbranchens Fællesråd fremførte, at de meget gerne så den særlige opkøbsordning videreført efter den 1. januar 2002. Organisationerne påpegede, at ordningen, selvom den ikke nødvendigvis blev anvendt i Danmark, generelt lettede markedssituationen i EU som helhed.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Markedssituationen for oksekød har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg i forbindelse med den generelle BSE-problematik. Status for BSE har været forelagt Folketingets Europaudvalg (forhandlingsoplæg) den 1. december 2000, (orientering) den 26. januar 2001 samt (forhandlingsoplæg) den 23. februar 2001, jf. aktuelt notat af 30. november 2000, 18. januar 2001, 1. februar 2001 samt supplerende aktuelt notat af 19. februar 2001 (oksekødspakken). Orienterende notat om udfaldet af mødet i Forvaltningskomitéen for Oksekød den 12. december 2000 er fremsendt den 15. december 2000. Orienterende notat om udfaldet af mødet i Den Stående Veterinærkomité den 7. februar 2001 er fremsendt til Folketingets Europaudvalg den 14. februar 2001. Sagen har desuden været forelagt Folketingets Europaudvalg (orientering) den 20. marts, den 20. april, den 18. maj, den 15. juni 2001, den 20. juli 2001, den 19. oktober 2001 og den 16. november 2001, jf. aktuelt notat af henholdsvis 8. marts, 17. april, 10. maj, supplerende aktuelt notat af 17. maj (oksekødspakken), aktuelt notat af 8. juni, 12. juli, 12. oktober og 9. november 2001.